

Financováno
Evropskou unií

Sociální
bydlení

Názory veřejnosti na otázky bydlení

Závěrečná zpráva z kvantitativního výzkumu veřejného mínění

Objednatel:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Na Poříčním právu 376/1

IČO: 00551023

Dodavatel:

ppm factum research, s.r.o.

Bucharova 2657/12, 158 00 Praha 5

IČ: 47121793

Výzkum veřejného mínění vznikl v rámci projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení a jeho systémové zavádění v ČR“. Projekt je realizován v rámci OPZ+. Registrační číslo projektu: CZ.03.02.02/00/22_004/0000245.

Praha, červenec 2024

OBSAH

VÝCHODISKA A METODIKA	3
Struktura výběrového souboru	4
MANAŽERSKÉ SHRnutí	5
DETAILNÍ ZJIŠTĚNÍ S GRAFY A TABULKAMI	9
Hodnocení situace v oblasti bydlení v ČR	9
Postoje k řešení situace v oblasti bydlení	18
Názory na Zákon o podpoře bydlení a na systémové řešení problematiky bytové nouze	36
Vlastní bydlení	43
Příloha: Dotazník	52

VÝCHODISKA A METODIKA

Společnost ppm factum research s.r.o. realizovala pro Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR kvantitativní výzkumné šetření zaměřené na názory veřejnosti ohledně bydlení.

Cílem bylo zjistit, jaké mají lidé v ČR názory na problematiku bytové nouze, sociálního bydlení a jaké jsou jejich vlastní poměry v této oblasti. Výzkum se soustředil i na mínění o aktuálně projednávaném Zákoně o podpoře bydlení.

Šetření proběhlo formou reprezentativního dotazníkového šetření mezi českou veřejností starší 18 let. Část dotazování proběhla online na CAWI panelu respondentů, část byla provedena telefonicky (CATI).

Cílová skupina	Osoby ve věku od 18 let
Způsob sběru dat	Online dotazování (CAWI) na panelu respondentů – 750 osob; telefonické dotazování (CATI) – 250 osob
Výběr respondentů	Kvótní podle pohlaví, věku, vzdělání, regionu a velikosti obce
Velikost vzorku	n=1000 osob
Termín sběru dat	6.-14. 6. 2024
Délka vyplňování/interview	Průměrně 20 minut
Zpracování dat	V programu SPSS, třídění 1. stupně + třídění 2. stupně podle sociodemografických a kontextových proměnných

Poznámka ke grafům v závěrečné zprávě: Součet procentních četností odpovědí na jednoduchou (single) otázku nemusí být vždy 100 %, což je způsobeno automatickým zaokrouhlováním na celá čísla.

Struktura výběrového souboru

Struktura vzorku odpovídá struktuře české populace podle věku, pohlaví i dalších kvótních znaků.

Tabulka č. 1 Struktura vzorku podle sociodemografických znaků

		N	%
Pohlaví	Muž	500	50,0
	Žena	500	50,0
Věk	18–29 let	156	15,6
	30–44 let	285	28,5
	45–59 let	264	26,4
	60 a více let	295	29,5
Vzdělání	Základní vzdělání nebo bez vzdělání	58	5,8
	Středoškolské vzdělání bez maturity	373	37,3
	Středoškolské vzdělání s maturitou, vyšší odborné vzdělání	346	34,6
	Vysokoškolské vzdělání	223	22,3
Zaměstnání – společenská aktivita	Zaměstnanec	539	53,9
	Soukromý podnikatel, OSVČ	52	5,2
	Student/ka	57	5,7
	Nezaměstnaný/á	24	2,4
	V domácnosti/na rodičovské dovolené	44	4,4
	V důchodu (včetně invalidního důchodu)	276	27,6
	Jiné	8	,8
Velikost obce	Do 999 obyvatel	143	14,3
	1000-1999 obyvatel	90	9,0
	2000-4999 obyvatel	120	12,0
	5000-19 999 obyvatel	190	19,0
	20 000-99 999 obyvatel	226	22,6
	100 000 a více obyvatel	231	23,1
Kraj	Hlavní město Praha	129	12,9
	Středočeský	135	13,5
	Jihočeský	62	6,2
	Plzeňský	49	4,9
	Karlovarský	24	2,4
	Ústecký	78	7,8
	Liberecký	39	3,9
	Královéhradecký	50	5,0
	Pardubický	50	5,0
	Vysočina	47	4,7
	Jihomoravský	111	11,1
	Olomoucký	67	6,7
	Zlínský	46	4,6
	Moravskoslezský	113	11,3

MANAŽERSKÉ SHRUTÍ

Hodnocení situace v oblasti bydlení v ČR

Výzkum zjistil, že česká veřejnost je se situací v oblasti bydlení v ČR spíše nespokojena. Spokojenost vyjadřuje 31 %, nespokojenost 41 %, zbývajících 28 % má neutrální postoj. Pocit spokojenosti je výrazně ovlivněn hodnocením dostupnosti bydlení v posledních třech letech. Podle většiny – téměř dvou třetin populace (64 %) – se dostupnost bydlení v posledních třech letech v ČR zhoršila. Podle dalších 28 % se dostupnost nezměnila, neboť je stále stejně nedobrá. Celkem 8 % si myslí, že se dostupnost bydlení zlepšila nebo nezměnila, přičemž je stále dobrá. Podstatný vliv na spokojenost se situací v oblasti bydlení i na hodnocení vývoje dostupnosti bydlení v ČR má osobní bytová situace občanů a jejich vnímání vlastní životní úrovně.

Česká veřejnost většinou nemá přesnější představu o tom, jaký je rozsah bytové nouze v ČR, kolik osob se v této situaci nachází. Správnou znalost nebo odhad, tj. mezi 100 tis. a 199 tis., uvedla necelá čtvrtina (23 %).

Pokud jde o negativní jevy spojené s bydlením v ČR, všechny sledované jsou pro většinu české veřejnosti spíše či rozhodně nepřijatelné. Jevy spojené se situací seniorů, jako je stěhování těch, kteří nemají na nájem, na ubytovny, a to, že osamělým seniorům zbývá jen minimum na život kvůli vysokým nákladům na energie (protože nevědí, jak si zařídit dávky na bydlení nebo se stydí jít na Úřad práce) by neakceptovalo 78 % resp. 81 %. Ještě častěji nepřijatelné jsou situace, kdy děti vyrůstají na ubytovnách, v azylových domech, silně přelidněných bytech nebo v jiném nevyhovujícím bydlení. Ty jsou neakceptovatelné pro 87 % lidí. Situace, kdy zůstávají oběti domácího násilí v bytě s násilníkem, protože nemají nebo si nemohou dovolit jiné bydlení, jsou neakceptovatelné pro 88 %, v tom pro 70 % jsou rozhodně nepřijatelné (což je nejvyšší míra absolutní nepřijatelnosti ze všech zkoumaných položek).

Postoje k řešení situace v oblasti bydlení

U všech oblastí a témat, která by bylo vhodné či nutné v oblasti bydlení řešit, se ukázalo, že jejich vyřešení považuje za rozhodně nebo spíše důležité většina veřejnosti. Nejčastěji považují lidé za důležité zamezit, aby děti vyrůstaly mimo své rodiny (důležité pro 95 % populace) a vyřešit problematiku obchodu s chudobou (94 %). Další prioritní oblasti k řešení jsou: umožnit rychlé vystěhování neplatičů nájmů, posílit dostupnost bydlení, ve větších městech vytvořit místa, kam se lidé mohou obrátit o pomoc s bydlením, zajistit, aby každá domácnost měla možnost bydlet v adekvátním bytě, zajistit, aby obce měly peníze na podporu obecního bydlení. Vyřešení těchto oblastí považuje za důležité více než 90 % populace.

Řadu dalších položek považuje za důležité mezi 80 a 90 % veřejnosti. Jde o zamezení vytváření ghett (sociálně vyloučených lokalit), poskytnutí státních záruk soukromým majitelům bytů v případě pronájmu sociálně slabým, posílení sociálního bydlení, motivování majitelů nájemních bytů, aby je nabídli k pronájmu, a vytvoření cenových map popisujících místně obvyklé

nájemné. Mezi 75 a 80 % občanů si myslí, že důležité je zakotvit, aby nájemníci, jimž se poněkolkáté prodlužuje krátkodobá nájemní smlouva, mohli automaticky získat delší nájem, dále posílit institut družstevního bydlení, zajistit, aby lidé bez domova dostali při zabydlování do bytů podporu sociálních pracovníků. 62 % populace považuje za důležité zařídit, aby Romové měli šanci si pronajmout byt a nestávali se obětmi obchodníků s chudobou.

V české veřejnosti prakticky není sporu o tom, že sociální byty by měly být určeny obětem požárů či jiných živelních pohrom, které přišly o střechu nad hlavou. Dalšími skupinami, u nichž je souhlas zhruba nebo téměř devadesátiprocentní, jsou samoživitelky a samoživitelé s dětmi, oběti domácího násilí, zdravotně postižení, osoby opouštějící náhradní rodinnou péči (např. dětský domov), lidé opouštějící zdravotnická zařízení a nemající se kam vrátit a také senioři. Téměř 80 % občanů souhlasí s tím, že sociální byty by měly být určeny pro oběti trestných činů a pro lidi, kteří mají nízké příjmy (méně než 60 % průměrné mzdy). Kolem 70 % lidí vyjadřuje celkový souhlas s tím, aby sociální byty byly určeny válečným veteránům, vícečetným rodinám a lidem v exekuci pravidelně splácejícím dluh. Téměř 60 % je pro, aby v sociálních bytech žili lidé s duševním onemocněním, a přes 50 % by je přidělilo i lidem s dluhy, kteří je řeší skrz splátky v insolventci.

Méně než 50 % by bylo pro to, aby sociální byty byly určeny bezdomovcům a osobám po výkonu trestu. V těchto případech je souhlas a nesouhlas veřejnosti víceméně v rovnováze. U některých dalších skupin však nesouhlas převažuje. Většina lidí (více než 50 %) by nepřidělovala sociální byty nezaměstnaným, válečným uprchlíkům z Ukrajiny ani Romům. Skupinou, u níž je nesouhlas jednoznačně nejvyšší, jsou uživatelé návykových látek – proti tomu, aby jim byly určeny sociální byty, je 83 % populace. V této souvislosti jsou zajímavé rozdíly ve vnímání některých skupin mladou generací a lidmi ve vyšším věku. Mladí (do 29 let) nevidí tak často nebo tak ostře „potřebnost“ seniorů nebo zdravotně postižených jako starší generace. Na druhé straně by častěji sociální byt přidělili lidem s duševním onemocněním nebo uživatelům návykových látek (i když ve druhém případě nikoli většinově).

Většina veřejnosti (76 %) se domnívá, že bydlení je základním lidským právem. Pokud jde o konkrétní navrhovaná řešení, která by měla vést k větší dostupnosti bydlení, největší podporu má zavedení povinnosti developerů povinně poskytnout část nových bytů obci k pronajímání za dostupné ceny, které by podpořily dvě třetiny (67 %) občanů. Nadpoloviční většina (58 %) souhlasí s tím, aby za byty, ve kterých nikdo dlouhodobě nežije a neslouží k pronájmu, platili jejich vlastníci vyšší daně. Třetí opatření - zavedení progresivní daně z nemovitosti, tedy odstupňovaně vyšší daň za další vlastněné nemovitosti určené k trvalému bydlení - má podporu méně než poloviční, přibližně 40%. S tímto výrokem nevyjádřili souhlas ani lidé žijící ve vlastním, ani lidé žijící v nájmu, přičemž mezi vlastníky převládá většinové odmítnutí progresivního zdanění. Lidé, kteří vlastní nějakou další nemovitost kromě té, ve které žijí, a progresivní zdanění by se jich dotklo, by s ní souhlasili jen z 29 %.

Na kontaktní místo v obci, které by nabízelo poradenství v oblasti bydlení, by se v případě obav o bydlení nebo nadměrných nákladů na ně obracelo, jak ukazuje výzkum, nejvíce občanů (84 %). Srovnatelně často by se lidé v takové situaci obraceli na své rodinné příslušníky, sousedy a známé (celkem 80 %). Dále by se obraceli ve více než 70 % na bytový nebo majetkový odbor obce

nebo na sociální odbor. Na poradny pro nájemce či sdružení nájemníků by se obrátilo 63 %, na neziskový sektor (občanské poradny atd.) 57 %. Další instituce veřejné správy by kontaktovala méně než polovina občanů: starostu/starostku 49 %, Úřad práce 46 %. Na energetické konzultační a informační středisko by se obrátilo 35 %, na dodavatele energie 36 %. Svého zaměstnavatele by v dané souvislosti oslovilo 32 % a spolek, církev či organizaci, již jsou členy, 26 %.

V otázce, zda by systém sociálních dávek měl příjemce spíše pozitivně motivovat k nalezení si práce a zlepšení osobní situace, nebo by měl spíše trestat za nechození do práce, se většina veřejnosti přiklání k pozitivní motivaci (74 %). Jen 26 % má za to, že úloha dávek by měla spočívat spíše v trestání.

Názory na Zákon o podpoře bydlení a na systémové řešení problematiky bytové nouze

Naprostá většina veřejnosti (86 %) podporuje vznik zákona, který by se zaměřoval na oblast sociálního bydlení (31 % rozhodně souhlasí s jeho vznikem, dalších 55 % je spíše pro). Nesouhlas vyjadřuje 14 %.

Projednávaný Zákon o podpoře bydlení, který si dává za cíl řešit problematiku bytové nouze, zaregistrovala (v době konání průzkumu, tedy v první polovině června) třetina populace (32 %). Schválení Zákona o podpoře bydlení podporuje 73 % těch, kteří projednávání zákona zaregistrovali: 17 % ho podporuje zcela a 56 % spíše; celkem 17 % se k jeho schválení staví spíše nebo zcela negativně a 10 % neví.

Vznik zákona řešícího bytovou nouzi i za cenu zvýšených výdajů státu na podporu bydlení vyvolává souhlas 70 % české populace. Rozhodně souhlasí 26 % a spíše 44 %. Nesouhlas vyjadřuje celkem 17 % a zbylých 13 % neví. Kladně odpovídají častěji lidé nespokojení se situací v bydlení a s dostupností bytů, nebydlící ve vlastním, s horším hodnocením své životní úrovně, spíše levicově orientovaní. Z hlediska stranických preferencí se ukazuje vyšší míra souhlasu se vznikem zákona i za cenu zvýšených výdajů státu u těch občanů, kteří v roce 2021 volili ANO a zejména KSČM, i u těch, kteří by jim dali své hlasy aktuálně. Podporují to ale většinově i voliči pravicových stran, jako je ODS nebo TOP 09.

Na otázku, zda by zákon řešící problematiku bytové nouze měla schválit současná vláda, nebo vláda příští, příp. by neměl být schválen, lidé nejčastěji – z 50 % – odpovídají, že by ho měla schválit už současná vláda. Čtvrtina (24 %) si myslí, že by takový zákon měl vzejít až od příští vlády, a 5 % se domnívá, že by vůbec neměl být schválen. Přibližně každý pátý (21 %) nemá na tuto záležitost názor. Přijetí zákona už v současném volebním období preferují nejčastěji příznivci Pirátů (74 %) a STAN (63 %), o něco méně často stoupenci ODS (59 %) a TOP09 (56 %). Mezi přívrženci ANO (36 %) a SPD (31 %) se sice často objevují hlasy, že by ho měla přijmout až příští vláda, ale přesto by větší část z nich byla pro přijetí už v současném volebním období (46 resp. 35 %).

Pokud jde o to, jak se politické strany zastoupené v Poslanecké sněmovně věnují tématu bydlení, nejlépe hodnoceno je hnutí ANO (dostalo známky 1 a 2 od třetiny populace – 33 %), na

druhém a třetím místě jsou Piráti (22 %) a STAN (21 %), dále SPD (17 %), KDU-ČSL (15 %), ODS (13 %) a TOP 09 (12 %). Velký vliv na toto hodnocení logicky má stranická preference respondenta.

Vlastní bydlení

Téměř dvě třetiny občanů bydlí v domě či bytě v osobním vlastnictví svém nebo jiného člena domácnosti. V bytě pronajatém na volném trhu, který má celý k dispozici, bydlí 14 %, další 3 % bydlí v takto pronajatém bytě ve spolubydlení. V bytě či domě pronajatém od příbuzných či známých bydlí 5 %. Družstevní byt obývá 7 %, obecní byt 6 % a byt služební 1 %.

Celkem 28 % respondentů uvedlo, že jejich domácnost vlastní ještě nějakou další nemovitost. V případě 13 % jde o rekreační objekt, 14 % uvádí jeden další byt nebo rodinný dům a 3 % více dalších bytů nebo domů.¹ Celkem tedy 17 % dotazovaných domácností disponuje další nemovitostí určenou k trvalému bydlení. V dalších vlastněných nemovitostech určených k bydlení téměř z poloviny žije jiný příbuzný (48 %), z třetiny je nemovitost komerčně pronajímána (33 %). Zhruba čtvrtina nemovitostí je prázdná, častěji proto, že majitelé nemají zájem ji pronajímat, z menší části proto, že buď není ve stavu vhodném k pronájmu, nebo o ni není zájem.

Z ukazatele, vyjadřujícího podíl výdajů na bydlení na celkovém příjmu domácnosti, vyplývá, že na jedné straně téměř čtvrtina (23 %) domácností platí na bydlení nejvýše 10 % svých příjmů, na druhé straně přibližně třetina (34 %) utratí za bydlení více než 30 % příjmů.

Příspěvek nebo doplatek na bydlení nepobírá téměř 90 % dotazovaných domácností. V tom 74 % si myslí, že na něj nemá nárok, a 15 % neví, jestli má nárok. Celkem 8 % odpovědělo, že příspěvek nebo doplatek na bydlení pobírá, přičemž polovině z nich to pomáhá jen trochu, druhá polovina jen díky tomu zvládá zaplatit výdaje.

Pokud jde o vlastní bydlení, občané jsou nejvíce spokojeni s lokalitou, s jistotou bydlení a s jeho velikostí. S těmito aspekty je spokojeno kolem 70 % veřejnosti a dalších více než 20 % je považuje za únosné. Jistota stávajícího bydlení i velikost bydlení jsou problémem shodně pro 7 % populace. S náklady na nájem, podnájem nebo hypotéku je spokojeno 54 % a pro 36 % jsou únosné; problém je to pro 10 %. Podobně je to i s jistotou, že zvládnou hradit výdaje na bydlení (50 % spokojeno, 38 % únosné, problém je to pro 13 %). S náklady na vodu je spokojeno 42 % a pro 47 % jsou únosné, problematické či neúnosné jsou pro 12 %. Nejnižší je spokojenost s náklady na energie vč. vytápění: spokojeno je s nimi 29 %, pro 55 % jsou únosné a jako neúnosné je označuje 16 %.

¹ Respondenti mohli uvést až dvě odpovědi v případě, že jejich domácnost vlastní jak rekreační nemovitost, tak další nemovitost určenou k bydlení. Součet uvedených procent proto přesahuje 100.

DETAILNÍ ZJIŠTĚNÍ S GRAFY A TABULKAMI

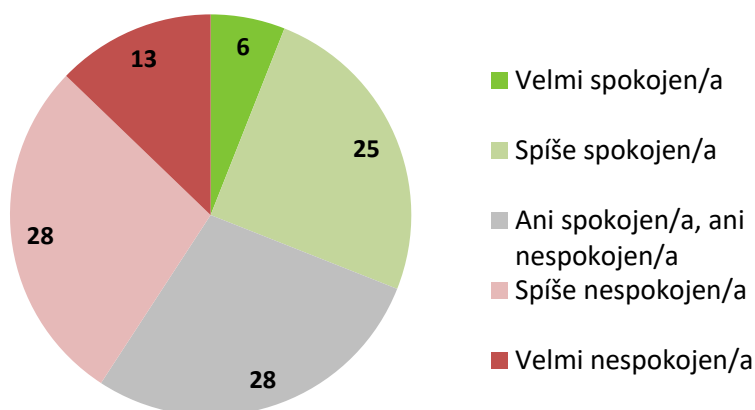
Hodnocení situace v oblasti bydlení v ČR

V názorech veřejnosti převažuje nespokojenost se situací v oblasti bydlení v ČR nad spokojeností. Spokojenost vyjadřuje 31 %, nespokojenost 41 %. Zbývajících 28 % je indiferentních – nejsou ani spokojeni, ani nespokojeni.

Graf č. 1

Spokojenost se současnou situací v oblasti bydlení v České republice

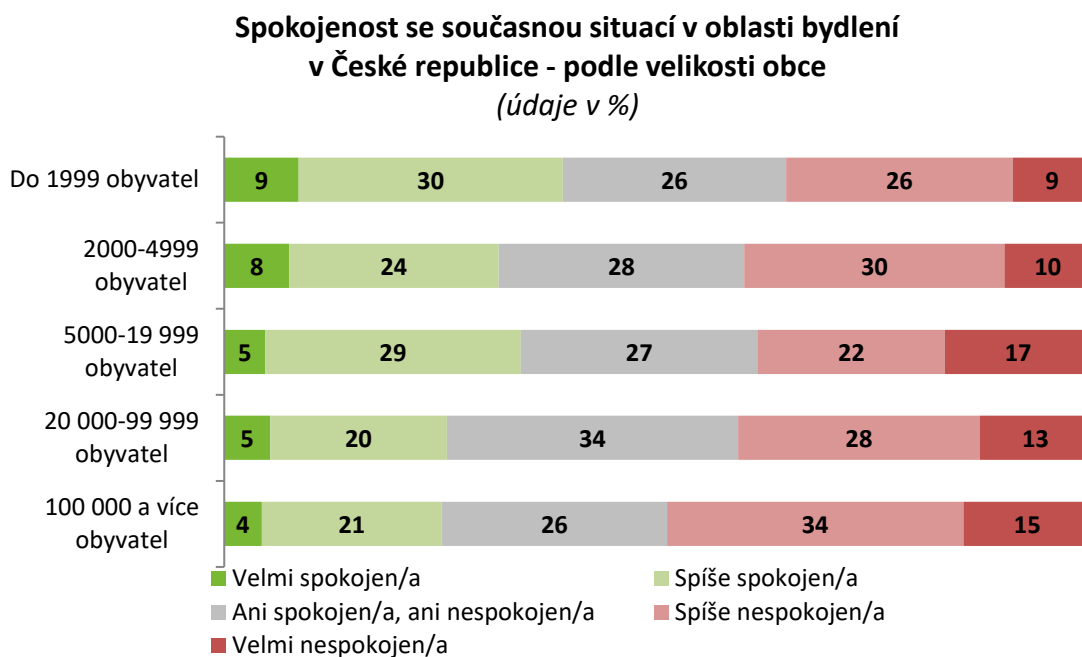
(n= 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Spokojenost se situací v oblasti bydlení nejčastěji vyjadřují obyvatelé malých obcí. V kategorii do 1999 obyvatel, v níž jako jediné převažuje spokojenost nad nespokojeností, je spokojeno 39 % a nespokojeno 35 %. Naproti tomu ve městech s 20 tis. obyvateli a více je spokojeno pouze 25 % a nespokojeno více než 40 %. Podrobněji Graf č. 2.

Graf č. 2

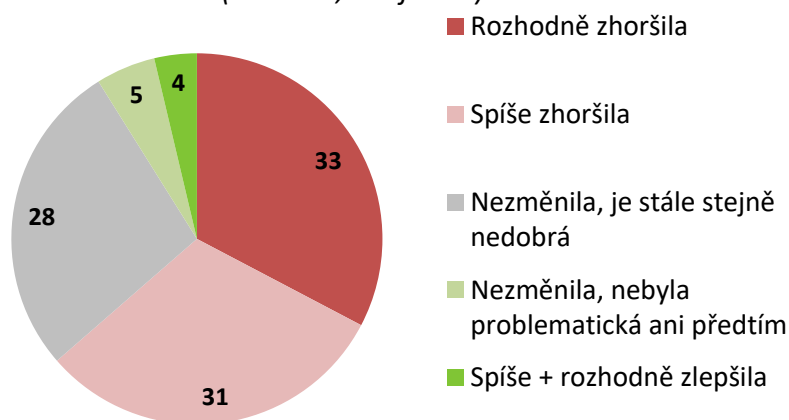

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV,
n=1000 respondentů, 6/2024

Klíčovým aspektem, ovlivňujícím spokojenost se situací v oblasti bydlení, je bezesporu dostupnost a její vývoj v poslední době. Z výsledků výzkumu vyplývá, že podle většiny – téměř dvou třetin populace (64 %) – se dostupnost bydlení v posledních třech letech v ČR zhoršila. Podle dalších 28 % se dostupnost nezměnila, neboť je stále stejně nedobrá. Pouze necelá desetina vyjadřuje pozitivní hodnocení vývoje dostupnosti bydlení: podle 5 % se nezměnila a nebyla problematická ani dříve a podle 4 % se zlepšila.

Graf č. 3

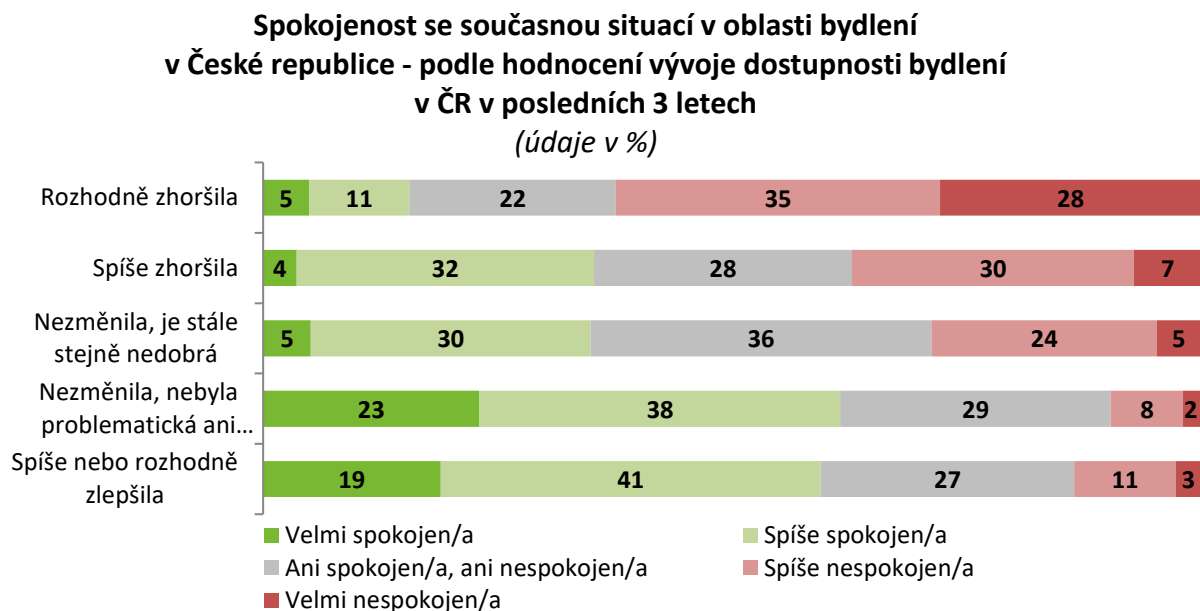
**Dostupnost bydlení se v posledních 3 letech
v České republice:**
(n= 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV,
n=1000 respondentů, 6/2024

Souvislost spokojenosti se situací v oblasti bydlení v ČR a hodnocení vývoje dostupnosti bydlení ukazuje Graf č. 4. Zatímco mezi lidmi, kteří si myslí, že se dostupnost rozhodně zhoršila, je spokojených se situací v oblasti bydlení 16 %, mezi těmi s pozitivním hodnocením cca 60 %.

Graf č. 4

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Podstatný vliv na spokojenost se situací v oblasti bydlení i na hodnocení vývoje dostupnosti bydlení v ČR má osobní bytová situace občanů a jejich vnímání vlastní životní úrovně. Spokojenější jsou zejména ti, kteří bydlí ve vlastním (především ve vlastním domě), kteří mají vedle svého bydlení ještě další nemovitost, a ti, kteří považují životní úroveň své domácnosti za dobrou. Důležitým faktorem projevujícím se v hodnoceních je i pocit jistoty, že člověk resp. domácnost zvládne hradit výdaje na bydlení.

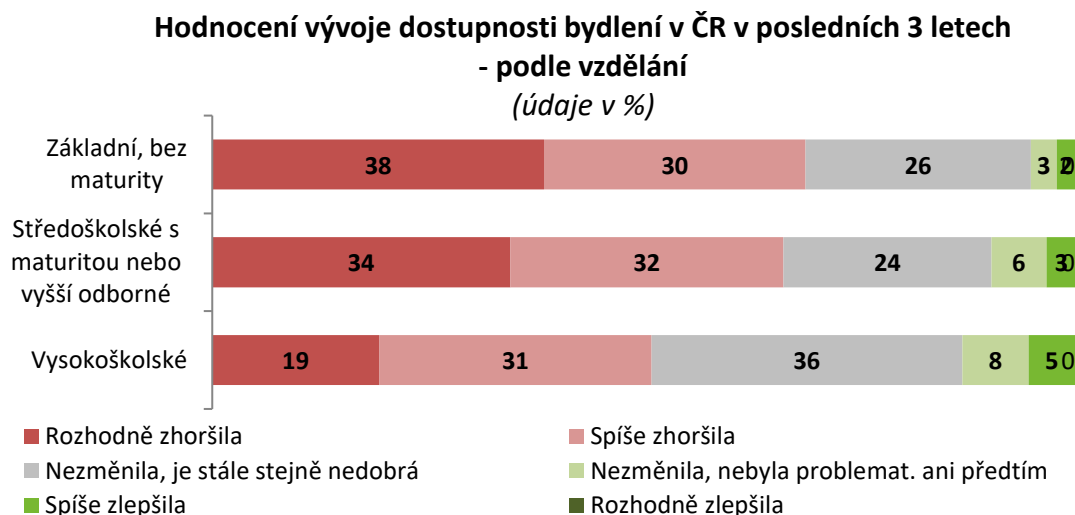
Graf č. 5

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Neukázalo se, že by spokojenost se situací v bydlení i hodnocení dostupnosti bydlení výrazněji závisely na věku respondenta, např. že by mladí lidé byli častěji nespokojeni a kritičtí. Naznačila se spíše souvislost se vzděláním, a to zejména v hodnocení dostupnosti bydlení. Zatímco mezi lidmi se vzděláním bez maturity i SŠ s maturitou je častější názor, že se zhoršila, vysokoškolsky vzdělaní si častěji myslí, že se nezměnila, neboť je stále nedobrá.

Graf č. 6

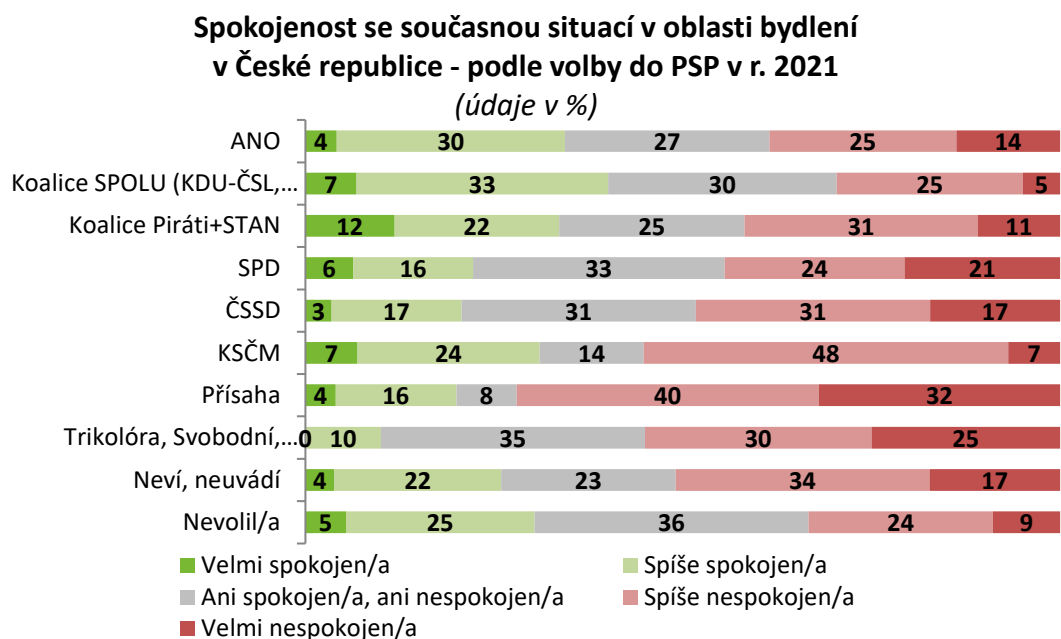

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Získaná data neprokazují, že by hodnocení vývoje dostupnosti bydlení záviselo na velikosti obce nebo na regionu. Jistý vliv na toto hodnocení má to, zda domácnost žije ve vlastním nebo v nájmu. Kritičtěji hodnotí dostupnost bydlení u nás ti občané, kteří bydlí v komerčním pronájmu. Podle 47 % z nich se dostupnost bydlení v posledních třech letech rozhodně zhoršila a podle dalších 27 % se spíše zhoršila.

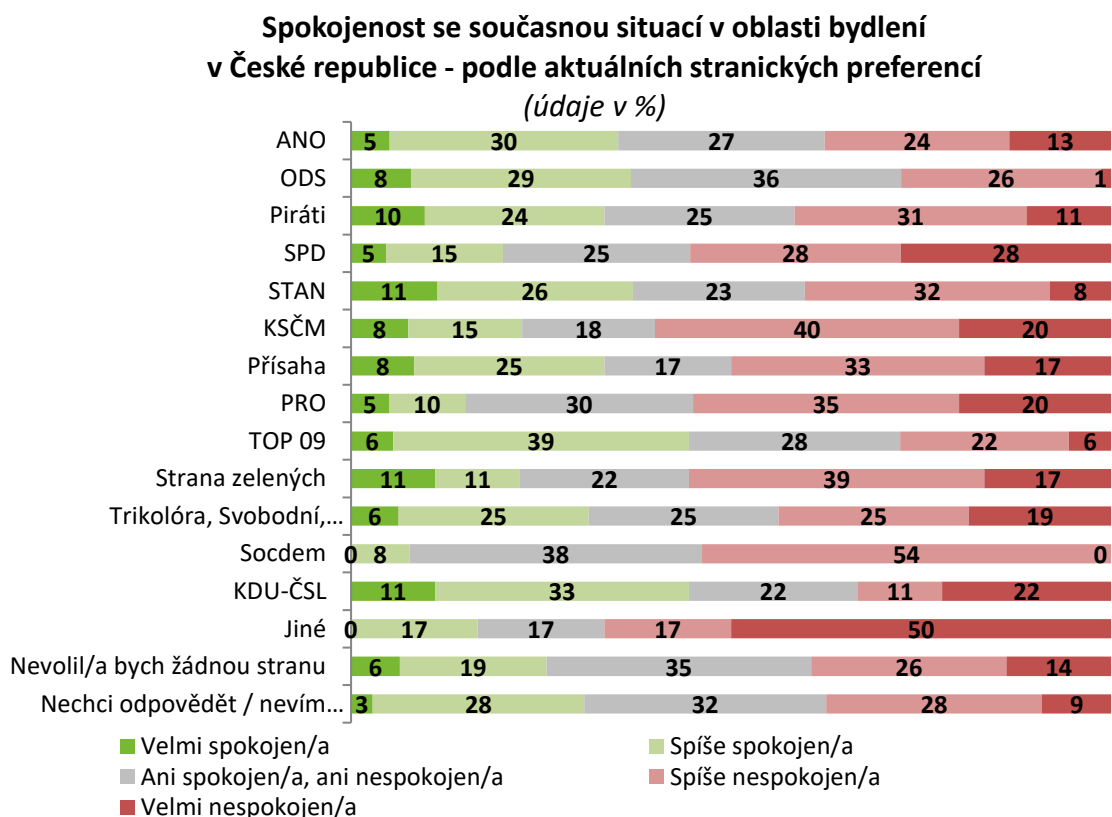
Třídění spokojenosti se situací v bydlení podle poslední volby do PSP a podle aktuálních stranických preferencí svědčí o častější spokojenosti u voličů i příznivců stran vládní koalice než u voličů a stoupenců opozičních stran či subjektů mimo sněmovnu. Ukazuje se ovšem i to, že zatímco voliči koalice SPOLU a sympatizanti jejích jednotlivých stran jsou častěji spokojeni než nespokojeni, mezi voliči koalice Pirátů a STAN a příznivci obou těchto subjektů převažuje nespokojenost se současnou situací v bydlení nad spokojeností. Blíže viz Grafy č. 7 a 8. Je však nutno upozornit, že údaje v nich (stejně jako v dalších grafech tohoto typu) je třeba považovat jen za hrubě orientační vzhledem k nízkým četnostem voličských a sympatizantských skupin (vyjma ANO a v případě minulé volby i koalice SPOLU) v řádu desítek respondentů (aktuální volba: ODS 76 respondentů, Piráti 72, SPD 65, STAN 62, KSČM 40, TOP 09 18 atd.). Totéž platí o všech následujících grafech, tabulkách i komentářích, v nichž se rozebírají rozdíly v postojích podle volby do PSP v roce 2021 a podle aktuálních stranických preferencí. U politických preferencí došlo oproti předchozím volbám u některých stran k výraznějším posunům, proto ponecháváme ve zprávě výsledky za minulou i současnou volbu. Strany jsou v grafech řazeny sestupně dle své voličské podpory.

Graf č. 7

Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.
 Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV,
 n=1000 respondentů, 6/2024

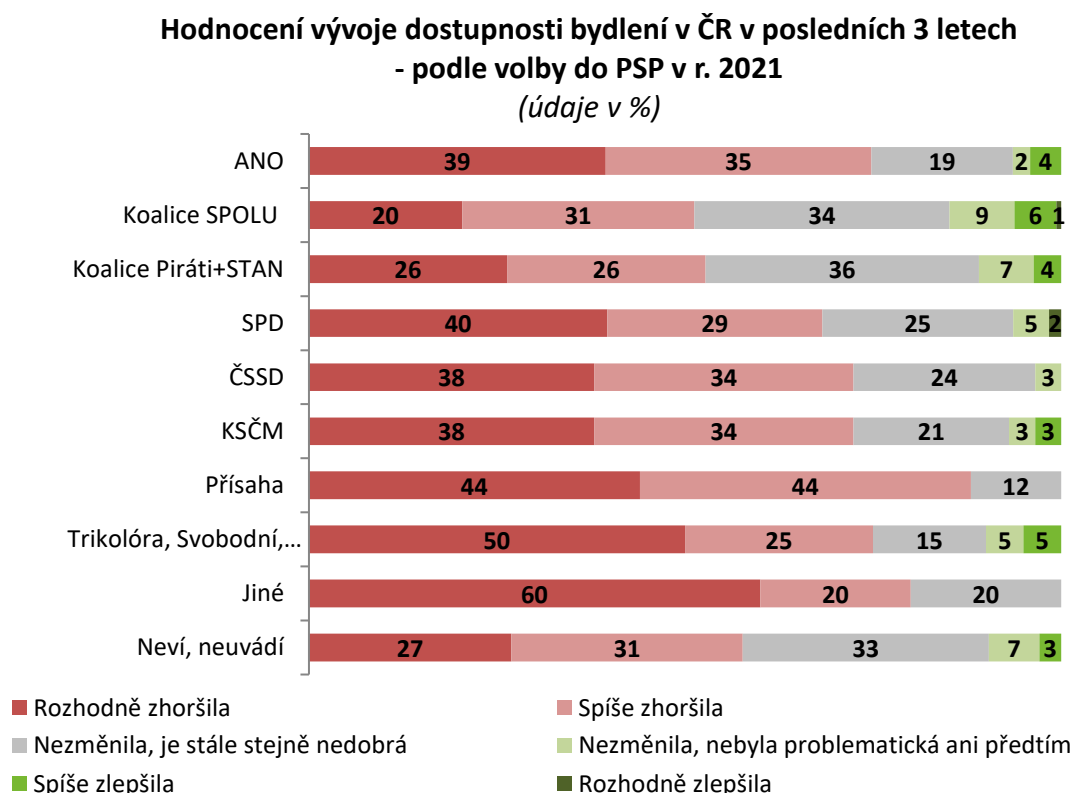
Graf č. 8

Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.
 Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV,
 n=1000 respondentů, 6/2024

Rovněž při analýze hodnocení vývoje dostupnosti bydlení v posledních 3 letech se ukazují rozdíly mezi voliči a příznivci stran vládní koalice na jedné straně a voliči a stoupenci subjektů, které jsou v opozici či mimo poslaneckou sněmovnu. O zhoršení situace jednoznačně častěji vypovídají lidé, kteří volili opoziční a mimosněmovní subjekty. Četnosti odpovědí „rozhodně + spíše zhoršila“ u nich dosahují minimálně cca 70 %. Mezi voliči vládních stran je těch, kdo vývoj v této oblasti hodnotí negativně, kolem 50 %. Další zhruba třetina voličů koalice uvádí, že situace je stále stejně nedobrá. Blíže viz Graf č. 9.

Graf č. 9

Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.

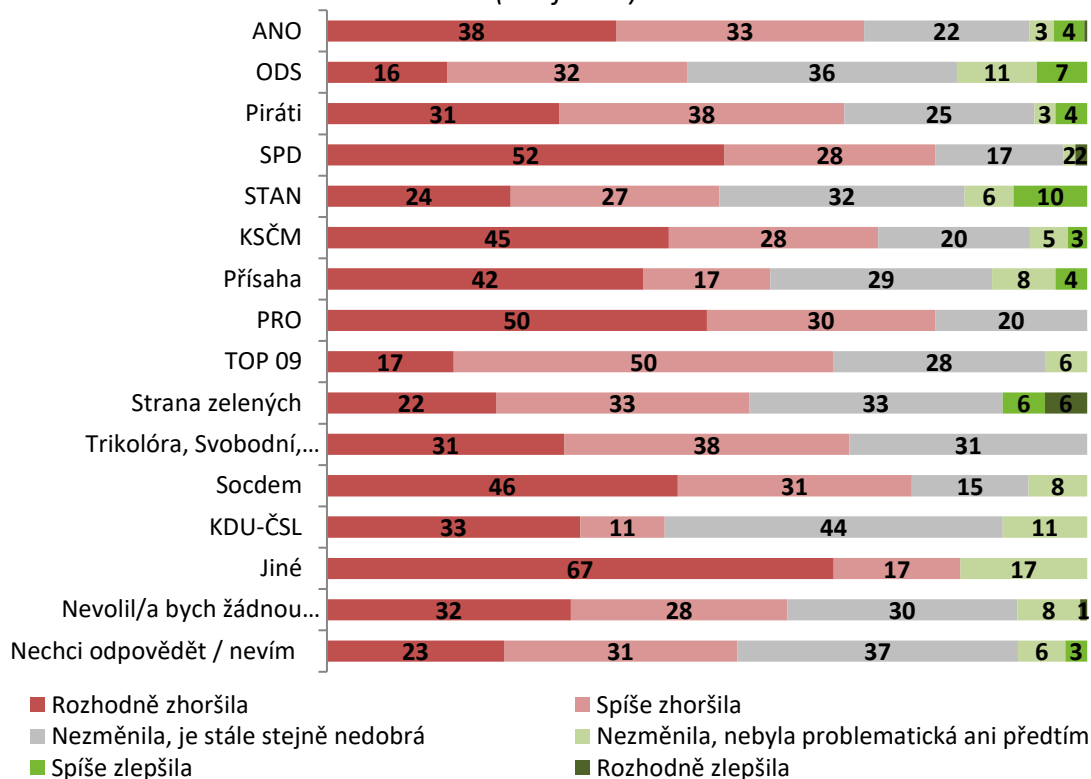
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Údaje v Grafu č. 10 svědčí o tom, že stoupenci opozičních a mimosněmovních subjektů hodnotí vývoj dostupnosti bydlení v posledních 3 letech častěji negativně než příznivci stran vládní koalice.

Graf č. 10

Hodnocení vývoje dostupnosti bydlení v ČR v posledních 3 letech - podle aktuálních stranických preferencí

(údaje v %)

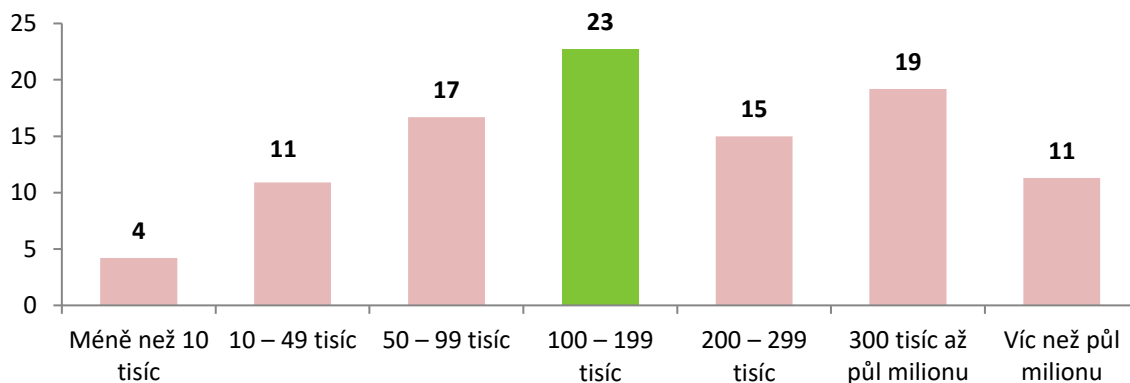
Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV,
n=1000 respondentů, 6/2024

Česká veřejnost většinou nemá přesnější představu o tom, jaký je rozsah bytové nouze v ČR, kolik osob se v této situaci nachází. Správnou znalost nebo odhad, tj. mezi 100 tis. a 199 tis., uvedla necelá čtvrtina (23 %). Nižší počty uvádělo 32 %, vyšší odhad mělo 45 %.

Graf č. 11

Kolik osob se v ČR nachází v bytové nouzi?

(n= 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV,
n=1000 respondentů, 6/2024

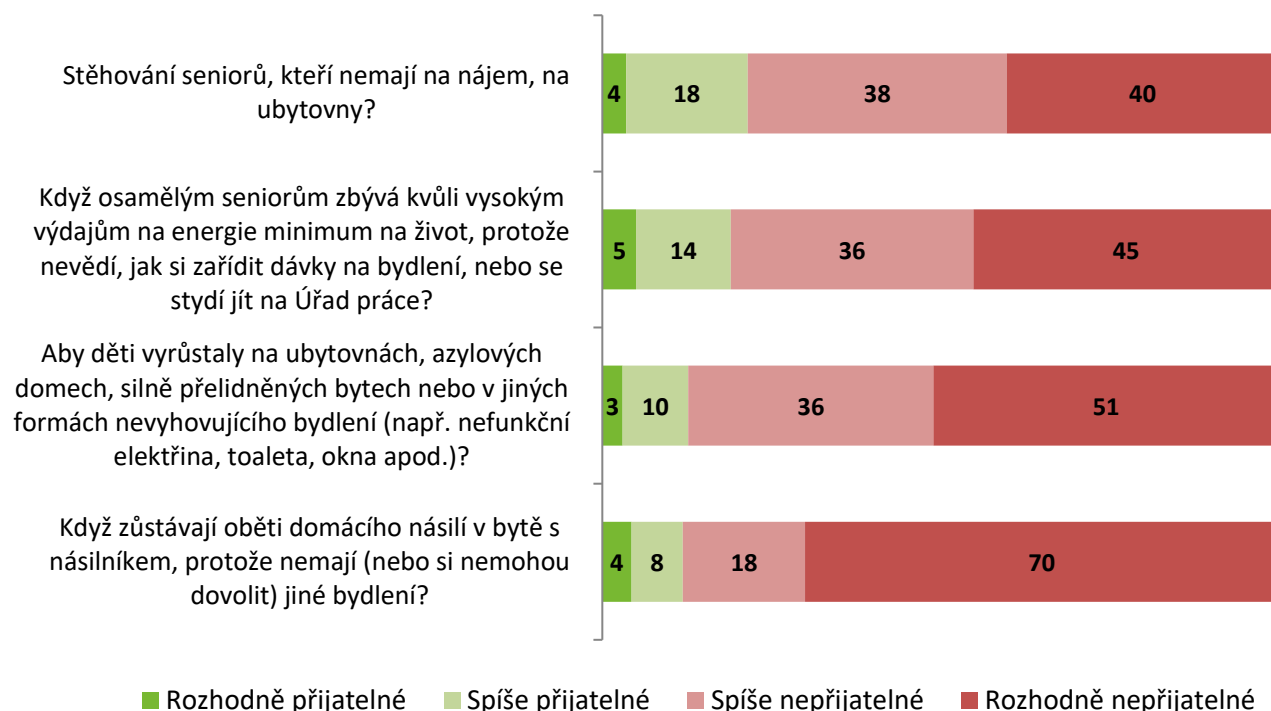
Správná odpověď na otázku o rozsahu bytové nouze v ČR je mírně ovlivněna výší vzdělání respondenta. Mezi osobami se vzděláním bez maturity ji uvedlo 19 %, mezi SŠ s maturitou, příp. VOŠ, 25 % a mezi lidmi s VŠ vzděláním 27 %.

Výzkum se zaměřil také na vnímání některých negativních jevů souvisejících se situací v bydlení, a to z hlediska jejich přijatelnosti resp. nepřijatelnosti. Celkově lze konstatovat, že všechny sledované negativní jevy jsou pro většinu české veřejnosti spíše či rozhodně nepřijatelné. Jevy spojené se situací seniorů, jako je stěhování těch, kteří nemají na nájem, na ubytovny, a to, že osamělým seniorům zbývá jen minimum na život kvůli vysokým nákladům na energie (protože nevědí, jak si zařídit dávky na bydlení nebo se stydí jít na Úřad práce) by neakceptovalo 78 % resp. 81 %. Ještě častěji nepřijatelné jsou situace, kdy děti vyrůstají na ubytovnách, v azylových domech, silně přelidněných bytech nebo v jiném nevyhovujícím bydlení. Ty jsou neakceptovatelné pro 87 % lidí. Situace, kdy zůstávají oběti domácího násilí v bytě s násilníkem, protože nemají nebo si nemohou dovolit jiné bydlení, jsou neakceptovatelné pro 88 %, v tom pro 70 % jsou rozhodně nepřijatelné (což je nejvyšší míra absolutní nepřijatelnosti ze všech zkoumaných položek).

Graf č. 12

Přijatelnost či nepřijatelnost negativních jevů v bydlení

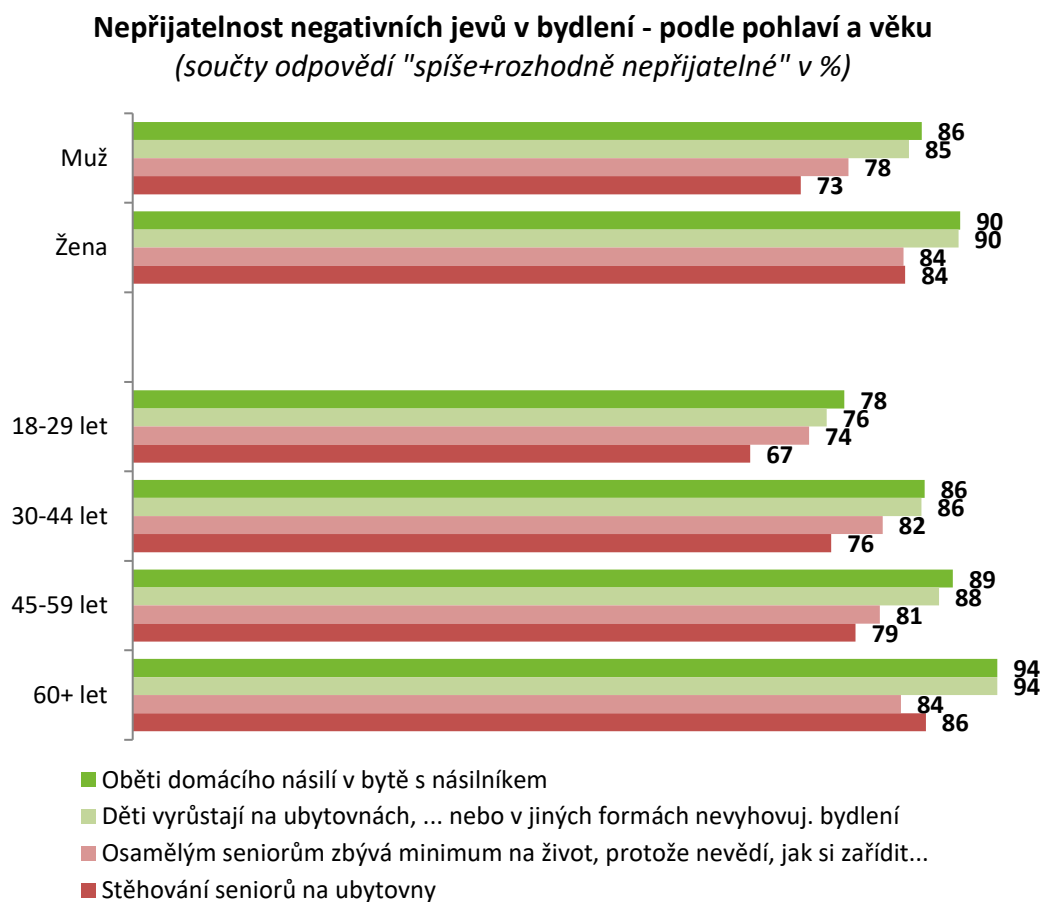
(n = 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Zkoumané negativní jevy jsou většinou nepříjemné pro všechny sociodemografické i další skupiny. Lze nicméně vysledovat poněkud větší citlivost k nim u žen a u osob vyššího věku, které o něco častěji než ostatní uváděly, že dané jevy jsou pro ně nepříjemné. Viz Graf č. 13.

Graf č. 13

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Postoje k řešení situace v oblasti bydlení

U všech oblastí a témat, která by bylo vhodné či nutné v oblasti bydlení řešit, se ukázalo, že jejich vyřešení považuje za rozhodně nebo spíše důležité většina veřejnosti. Nejčastěji považují lidé za důležité zamezit, aby děti vyrůstaly mimo své rodiny (důležité pro 95 % populace) a vyřešit problematiku obchodu s chudobou (94 %). Další prioritní oblasti k řešení jsou: umožnit rychlé vystěhování neplatičů nájmu, posílit dostupnost bydlení, ve větších městech vytvořit místa, kam se lidé mohou obrátit o pomoc s bydlením, zajistit, aby každá domácnost měla možnost bydlet v adekvátním bytě, zajistit, aby obce měly peníze na podporu obecního bydlení. Vyřešení těchto oblastí považuje za důležité více než 90 % populace.

Řadu dalších položek považuje za důležité mezi 80 a 90 % veřejnosti. Jde o zamezení vytváření ghett (sociálně vyloučených lokalit), poskytnutí státních záruk soukromým majitelům bytů v případě pronájmu sociálně slabým, posílení sociálního bydlení, motivování majitelů nájemních bytů, aby je nabídli k pronájmu, a vytvoření cenových map popisujících místně obvyklé nájemné.

Naprostá většina občanů (mezi 75 a 80 %) si myslí, že důležité je zakotvit, aby nájemníci, jimž se poněkolkáté prodlužuje krátkodobá nájemní smlouva, mohli automaticky získat delší nájem, dále posílit institut družstevního bydlení, zajistit, aby lidé bez domova dostali při zabydlování do bytů podporu sociálních pracovníků. Relativně nejméně důležité je pro českou veřejnost zařídit, aby Romové měli šanci si pronajmout byt a nestávali se obětmi obchodníků s chudobou. Důležitost vnímá 62 % populace.

V řadě sledovaných témat se ukazuje, že důraz na jejich vyřešení stoupá s věkem. Mladí lidé vlivem své osobní situace, životních zkušeností apod. často nepociťují předkládané problémy tak palčivě jako starší generace. Týká se to zejména potřeby posílit sociální i družstevní bydlení, dostatku peněz na bydlení pro obce, vymýcení obchodu s chudobou, záruk státu pro pronajímatele apod. Viz Graf č. 15.

Výrazný vliv na postoje k řešení některých problematických oblastí bydlení má – jak ukazuje Graf č. 16 – i vlastnická struktura bydlení. Řadu témat vnímají stejně, ale řadu z nich vnímají citlivěji a kladou důraz na jejich vyřešení zejména lidé bydlící v komerčním pronájmu. Lidé, kteří bydlí ve vlastním, vyřešení předložených problémů nepovažují tak často za rozhodně důležité, byť i oni s nimi většinově souhlasí. Jedinou výjimkou je umožnění rychlého vystěhování neplatičů nájmu, které považují za rozhodně důležité především obyvatelé bytů v osobním vlastnictví. Patrně se zde projevuje možná zkušenost s neplatiči v rámci společenství vlastníků jednotek (SVJ).

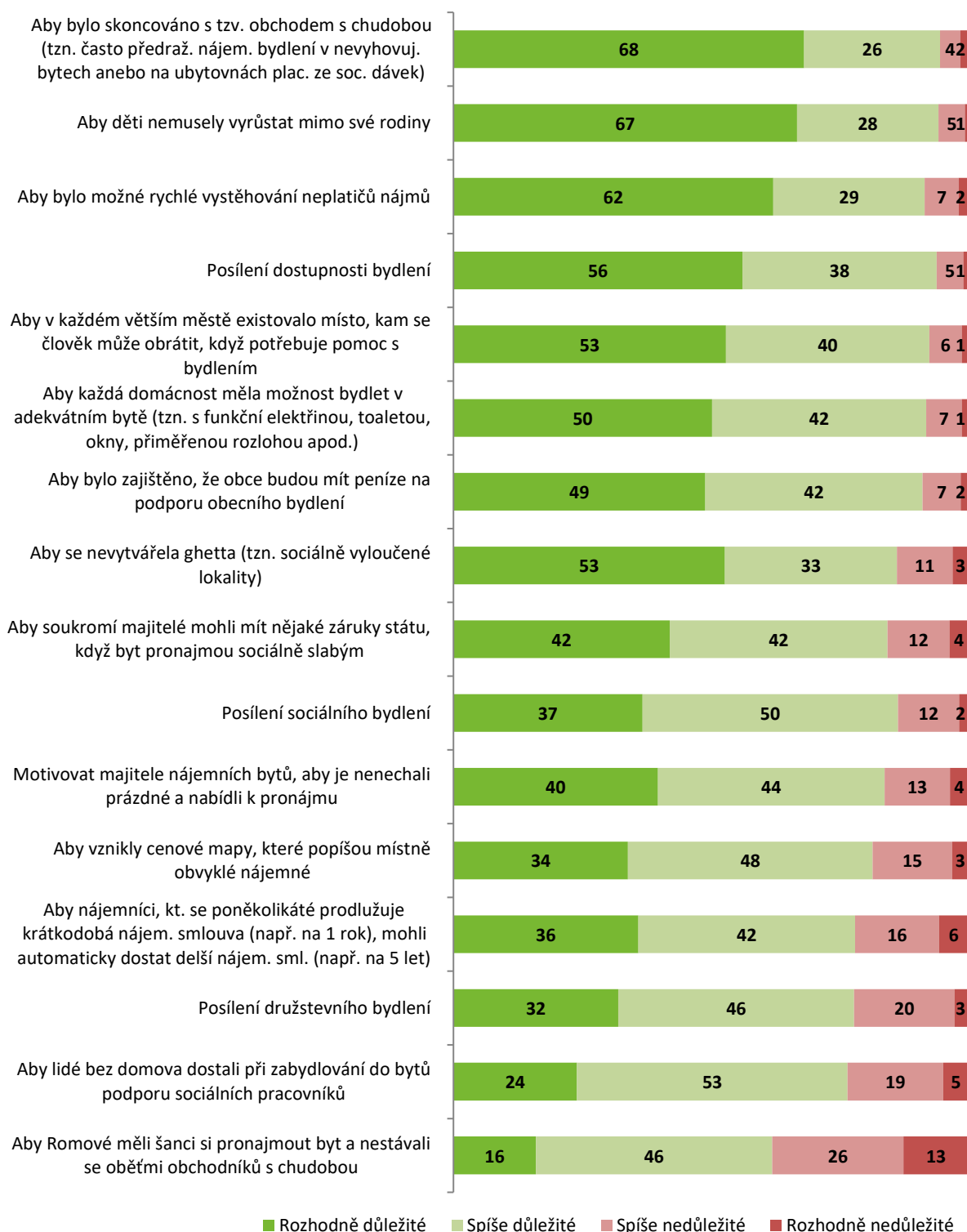
Třídění postojů k řešení podle volby do PSP v r. 2021 a podle aktuálních stranických preferencí ukazují Tabulky č. 2 až 5. Vyplývá z nich především, že vyřešení řady zkoumaných témat akcentují výrazněji voliči a příznivci hnutí ANO než voliči a sympatizanti stran vládní koalice. Jedná se zejména o:

- Zamezení vyrůstání dětí mimo vlastní rodinu
- Zajištění, aby každá domácnost měla možnost bydlet v adekvátním bytě
- Umožnění dlouhodobým nájemníkům získat delší nájemní smlouvu
- Motivování majitelů nájemních bytů nabídnout je k pronájmu
- Záruky státu pro soukromé majitele, když byt pronajmou sociálně slabým
- Zajištění peněz pro obce na podporu obecního bydlení
- Zřízení míst, kam se lidé mohou obrátit o pomoc s bydlením, ve větších městech
- Posílení sociálního bydlení
- Posílení družstevního bydlení

Graf č. 14

Důležitost vyřešení jednotlivých oblastí

(n = 1000, údaje v %)

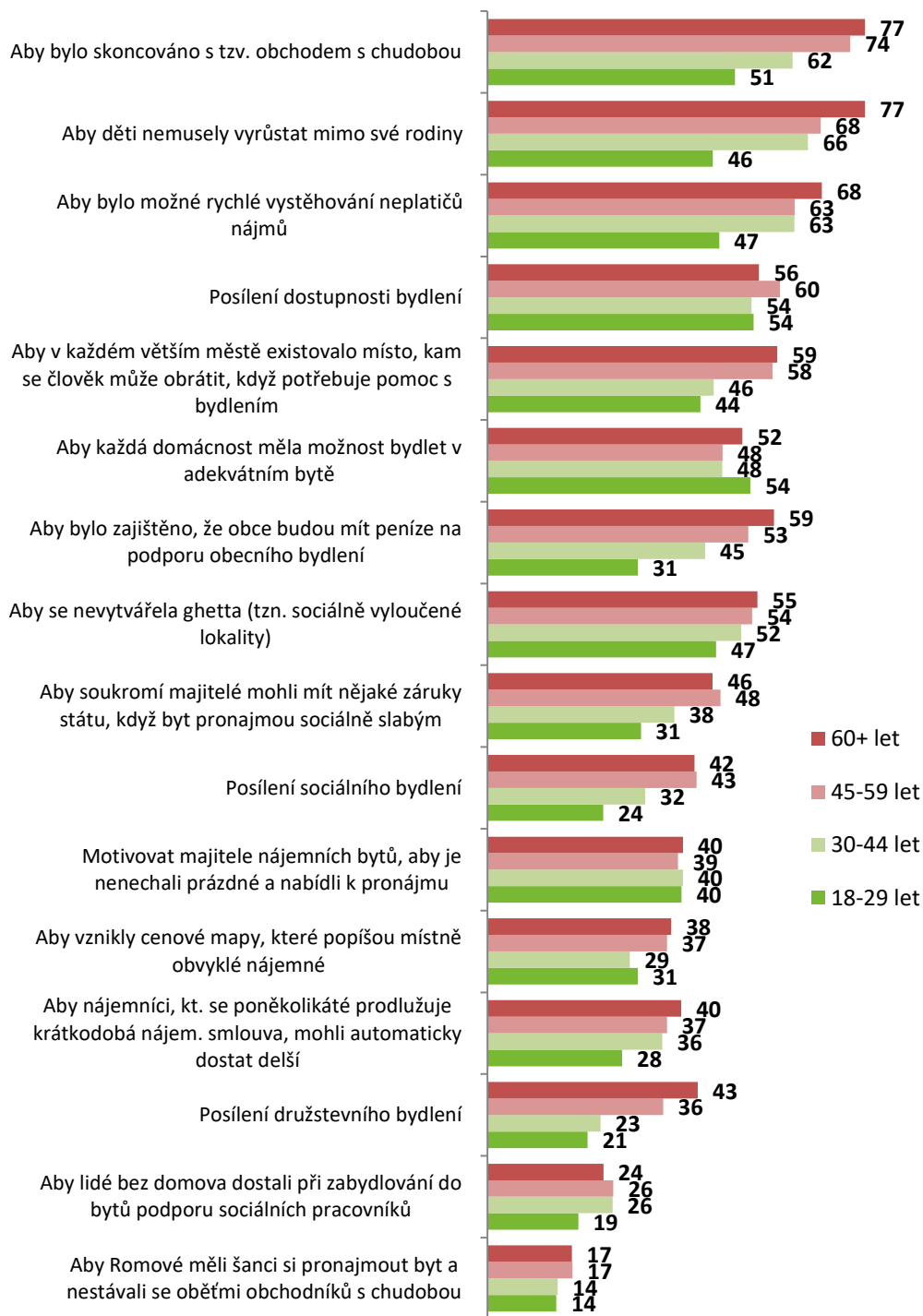

Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle vážených aritmetických průměrů hodnocení (na škále od 1=rozhodně důležité do 4=rozhodně nedůležité).

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 15

**Důležitost vyřešení jednotlivých oblastí
- podle věku**
(% odpovědí "rozhodně důležité")

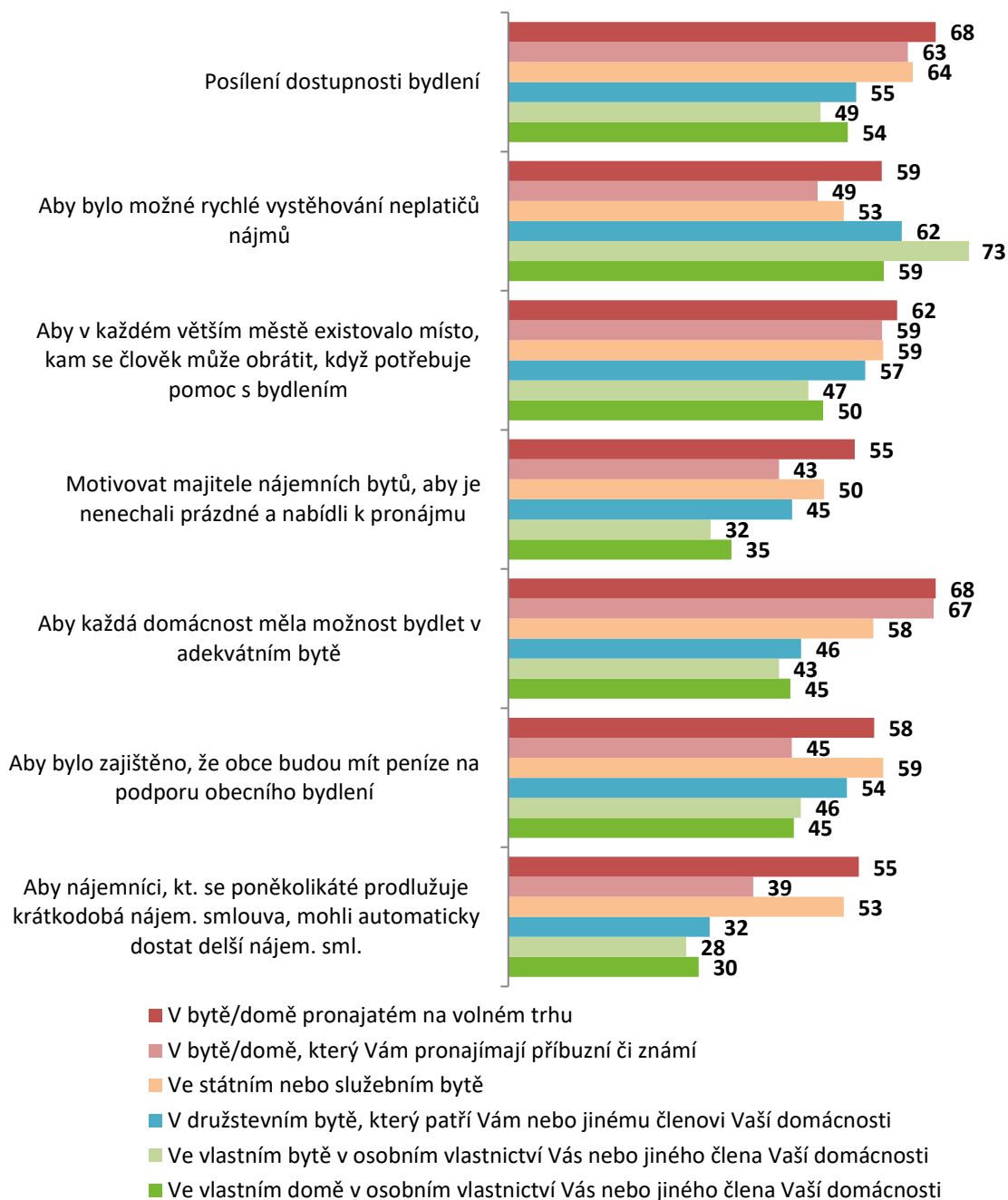

Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle vážených aritmetických průměrů hodnocení (na škále od 1=rozhodně důležité do 4=rozhodně nedůležité) v celém výběrovém souboru.

Zdroj: *Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024*

Graf č. 16

**Důležitost vyřešení jednotlivých oblastí
- podle vlastnické struktury bydlení
(% odpovědí "rozhodně důležité")**

Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle vážených aritmetických průměrů hodnocení (na škále od 1=rozhodně důležité do 4=rozhodně nedůležité). V grafu jsou uvedeny jen ty položky, u nichž byly zjištěny statistické významné rozdíly v odpovědích podle skupin.

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Tabulka č. 2 Důležitost vyřešení jednotlivých oblastí - podle volby do PSP v r. 2021 – část 1 (% odpovědí "rozhodně důležité")

	Aby se nevytvářela ghetta (tzn. sociálně vyloučené lokality)	Aby bylo zajištěno, že obce budou mít peníze na podporu obecního bydlení	Aby každá domácnost měla možnost bydlet v adekvátním bytě	Aby v každém větším městě existovalo místo, kam se člověk může obrátit, když potřebuje pomoc s bydlením	Posílení dostupnosti bydlení	Aby bylo možné rychlé vystěhování neplatičů nájmu	Aby děti nemusely vyrůstat mimo své rodiny	Aby bylo skoncováno s tzv. obchodem s chudobou
ANO	51	59	59	61	59	65	74	74
Koalice SPOLU (KDU-ČSL, ODS, TOP 09)	54	35	36	44	48	64	58	69
Koalice Piráti+STAN	52	45	49	45	62	68	66	74
SPD	60	62	52	63	65	73	75	63
ČSSD	52	52	28	59	45	55	66	55
KSČM	48	55	52	62	55	48	69	76
Přísaha	72	56	60	56	68	92	68	72
Trikolóra, Svobodní, Soukromníci	75	65	35	55	70	75	80	85
Neví, neuvádí	54	46	54	53	62	61	71	67
Nevolil/a	51	49	51	48	51	55	64	61

Pozn.: Zeleně podbarvené buňky obsahují četnosti statisticky významně vyšší (na hladině významnosti 95 %) než očekávané. Růžově podbarvené buňky obsahují četnosti statisticky významně nižší (na hladině významnosti 95 %) než očekávané.

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Tabulka č. 3 Důležitost vyřešení jednotlivých oblastí - podle volby do PSP v r. 2021 – část 2 (% odpovědí "rozhodně důležité")

	Aby Romové měli šanci si pronajmout byt a nestávali se obětmi obchodníků s chudobou	Aby lidé bez domova dostali při zabydlování do bytů podporu sociálních pracovníků	Posílení družstevního bydlení	Aby nájemníci, kt. se poněkolkáté prodlužuje krátkodobá nájem. smlouva, mohli automaticky dostat delší	Aby vznikly cenové mapy, které popíší místně obvyklé nájemné	Motivovat majitele nájemních bytů, aby je nenechali prázdné a nabídli k pronájmu	Posílení sociálního bydlení	Aby soukromí majitelé mohli mít nějaké záruky státu, když byt pronajmou sociálně slabým
ANO	14	28	41	44	39	47	46	52
Koalice SPOLU (KDU-ČSL, ODS, TOP 09)	17	18	22	28	30	33	28	40
Koalice Piráti+STAN	18	26	26	30	28	42	32	41
SPD	17	17	41	37	35	43	41	48
ČSSD	10	10	31	38	38	34	28	38
KSČM	14	24	45	48	38	28	48	41
Přísaha	32	32	32	36	36	40	40	44
Trikolóra, Svobodní, Soukromníci	25	25	30	45	45	30	40	40
Neví, neuvádí	11	22	34	31	35	41	36	42
Nevolil/a	17	26	29	34	30	40	37	36

Pozn.: Zeleně podbarvené buňky obsahují četnosti statisticky významně vyšší (na hladině významnosti 95 %) než očekávané. Růžově podbarvené buňky obsahují četnosti statisticky významně nižší (na hladině významnosti 95 %) než očekávané.

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Tabulka č. 4 Důležitost vyřešení jednotlivých oblastí - podle aktuálních stranických preferencí – část 1 (% odpovědí "rozhodně důležité")

	Aby se nevytvářela ghetta (tzn. sociálně vyloučené lokality)	Aby bylo zajištěno, že obce budou mít peníze na podporu obecního bydlení	Aby každá domácnost měla možnost bydlet v adekvátním bytě	Aby v každém větším městě existovalo místo, kam se člověk může obrátit, když potřebuje pomoc s bydlením	Posílení dostupnosti bydlení	Aby bylo možné rychlé vystěhování neplatičů nájmu	Aby děti nemusely vyrůstat mimo své rodiny	Aby bylo skoncováno s tzv. obchodem s chudobou
ANO	51	60	59	61	59	65	72	72
ODS	53	37	26	39	41	68	54	63
Piráti	65	50	63	53	67	58	67	82
SPD	60	55	51	60	65	72	63	63
Starostové a nezávislí (STAN)	48	42	44	45	50	63	68	65
KSČM	50	60	50	68	53	53	73	73
Přísaha	67	33	38	54	50	88	63	83
PRO	70	55	50	45	70	75	75	85
TOP 09	50	33	44	56	44	50	56	83
Strana zelených	56	56	56	61	56	33	44	56
Trikolóra, Svobodní, Soukromníci	63	50	50	63	56	56	69	81
SOCDEM	54	62	54	31	62	54	69	62
KDU-ČSL	33	44	0	44	67	33	67	67
Jiné	83	50	50	83	67	67	83	67
Nevolil/a bych žádnou stranu	49	44	47	46	52	60	66	62
Nechci odpovědět / nevím	47	39	50	48	55	57	66	59

Pozn.: Zeleně podbarvené buňky obsahují četnosti statisticky významně vyšší (na hladině významnosti 95 %) než očekávané. Růžově podbarvené buňky obsahují četnosti statisticky významně nižší (na hladině významnosti 95 %) než očekávané.

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Tabulka č. 5 Důležitost vyřešení jednotlivých oblastí - podle aktuálních stranických preferencí – část 2 (% odpovědí "rozhodně důležité")

	Aby Romové měli šanci si pronajmout byt a nestávali se obětmi obchodníků s chudobou	Aby lidé bez domova dostali při zabydlování do bytů podporu sociálních pracovníků	Posílení družstevního bydlení	Aby nájemníci, kt. se poněkolkáté prodlužuje krátkodobá nájem. smlouva, mohli automaticky dostat delší	Aby vznikly cenové mapy, které popíší místně obvyklé nájemné	Motivovat majitele nájemních bytů, aby je nenechali prázdné a nabídli k pronájmu	Posílení sociálního bydlení	Aby soukromí majitelé mohli mít nějaké záruky státu, když byt pronajmou sociálně slabým
ANO	16	29	42	45	39	50	47	49
ODS	13	16	25	26	34	36	26	41
Piráti	24	35	28	35	32	39	36	39
SPD	15	20	32	32	34	34	37	52
Starostové a nezávislí (STAN)	19	24	29	34	39	39	24	44
KSČM	25	33	50	40	30	33	48	38
Přísaha	13	17	46	25	38	25	21	58
PRO	20	25	25	40	40	30	35	35
TOP 09	22	22	28	33	22	44	28	50
Strana zelených	22	39	22	33	33	50	39	33
Trikolóra, Svobodní, Soukromníci	13	19	19	44	31	13	38	31
SOCDEM	8	15	38	38	38	38	31	38
KDU-ČSL	11	0	22	11	44	33	44	0
Jiné	33	0	33	33	50	50	33	33
Nevolil/a bych žádnou stranu	15	18	21	30	28	37	34	40
Nechci odpovědět / nevím	12	22	27	34	27	36	32	32

Pozn.: Zeleně podbarvené buňky obsahují četnosti statisticky významně vyšší (na hladině významnosti 95 %) než očekávané. Růžově podbarvené buňky obsahují četnosti statisticky významně nižší (na hladině významnosti 95 %) než očekávané.

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

V české veřejnosti prakticky není sporu o tom, že sociální byty by měly být určeny obětem požárů či jiných živelních pohrom, které přišly o střechu nad hlavou. Rozhodně a spíše s tím souhlasí 95 % lidí. Dalšími skupinami, u nichž je souhlas zhruba nebo téměř devadesátiprocentní, jsou samoživitelky a samoživitelé s dětmi, oběti domácího násilí, zdravotně postižení, osoby opouštějící náhradní rodinnou péči (např. dětský domov), lidé opouštějící zdravotnická zařízení a nemající se kam vrátit a také senioři.

Téměř 80 % občanů souhlasí s tím, že sociální byty by měly být určeny pro oběti trestných činů a pro lidi, kteří mají nízké příjmy (méně než 60 % průměrné mzdy). Kolem 70 % lidí vyjadřuje celkový souhlas s tím, aby sociální byty byly určeny válečným veteránům, vícečetným rodinám a lidem v exekuci pravidelně splácejícím dluh. Téměř 60 % je pro, aby v sociálních bytech žili lidé s duševním onemocněním, a přes 50 % by je přidělilo i lidem s dluhy, kteří je řeší skrz splátky v insolvenci.

Méně než 50 % by bylo pro to, aby sociální byty byly určeny lidem bez domova a osobám po výkonu trestu. V těchto případech je souhlas a nesouhlas veřejnosti víceméně v rovnováze. U některých dalších skupin však nesouhlas převažuje. Většina lidí (více než 50 %) by nepřidělovala sociální byty nezaměstnaným, válečným uprchlíkům z Ukrajiny ani Romům. Skupinou, u níž je nesouhlas jednoznačně nejvyšší, jsou uživatelé návykových látek – proti tomu, aby jim byly určeny sociální byty, je 83 % populace.

Jedna z položek této baterie se dotazovala i na to, zda si respondent myslí, že by sociální byt měl být určen jemu a jeho domácnosti. Kladně odpovědělo 31 %, záporně 56 %.

U řady položek pozorujeme častější kladné odpovědi žen než mužů. Jedinou výjimkou, kde se naznačuje opačná tendence, jsou váleční uprchlíci z Ukrajiny. Jim by sociální byt přisoudilo 39 % mužů a 30 % žen.

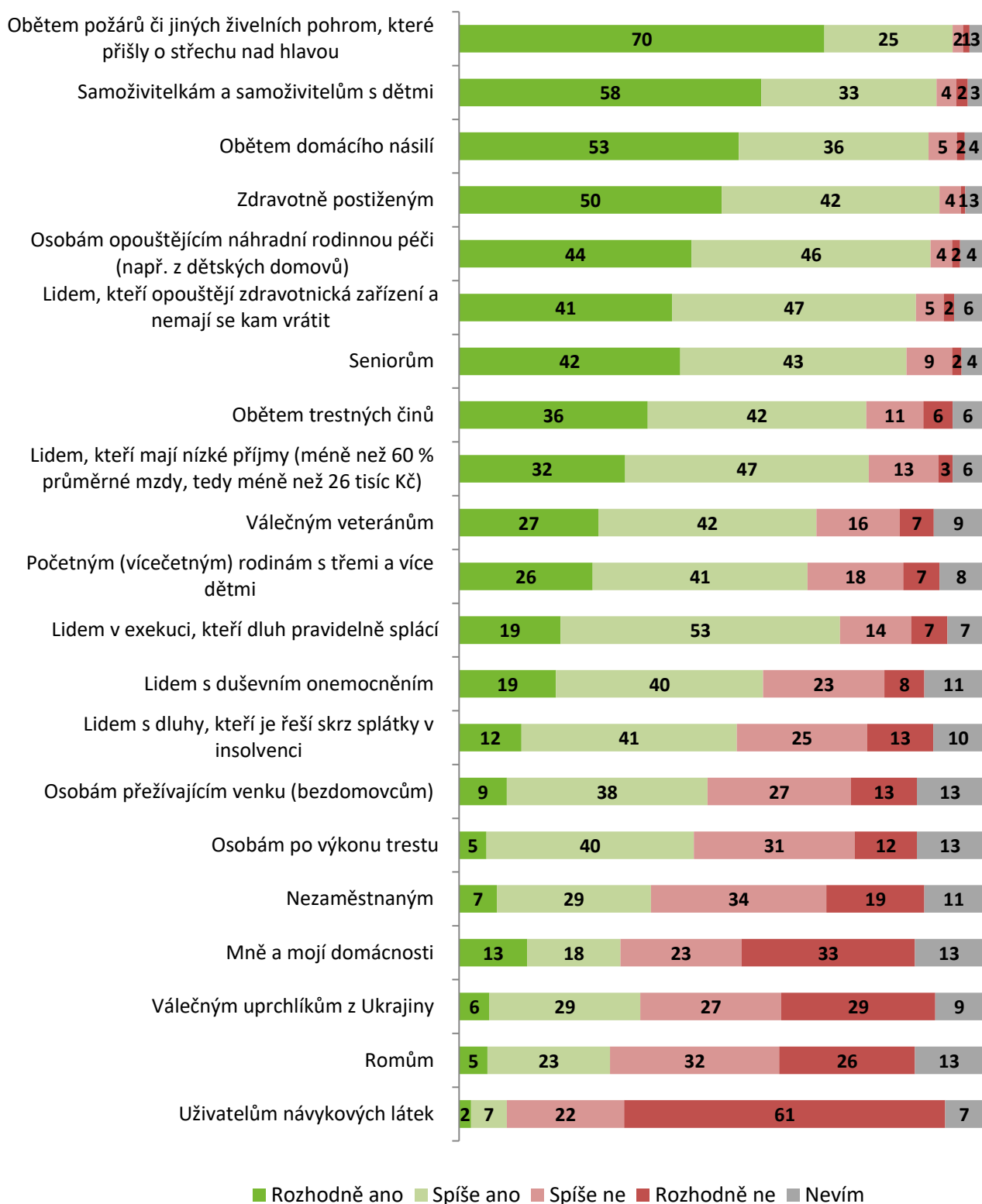
Některé položky, uvedené v Grafech č. 18 až 21, svědčí o rozdílech ve vnímání některých skupin mladou generací a lidmi ve vyšším věku. Mladí (do 29 let) nevidí tak často nebo tak ostře „potřebnost“ seniorů nebo zdravotně postižených jako starší generace. Na druhé straně by častěji sociální byt přidělili lidem s duševním onemocněním nebo uživatelům návykových látek (i když ve druhém případě nikoli většinově).

Na doplňkovou otevřenou otázku (tj. bez nabízených odpovědí), komu ještě by měly být sociální byty určeny, odpovídali lidé nejčastěji, že mladým rodinám nebo lidem v krizové situaci. Dále byli zmiňováni i mladí lidé – čerství absolventi škol, případně všichni potřební, sociálně slabí. Blíže viz Graf č. 22.

Graf č. 17

Komu především by měly být určeny sociální byty

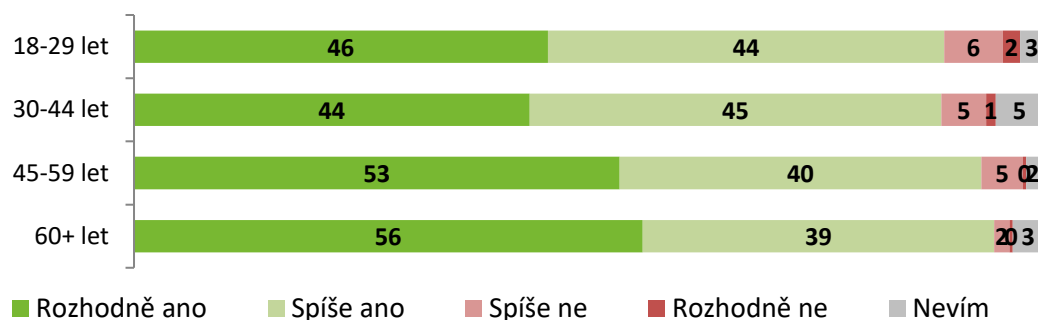
(n = 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 18

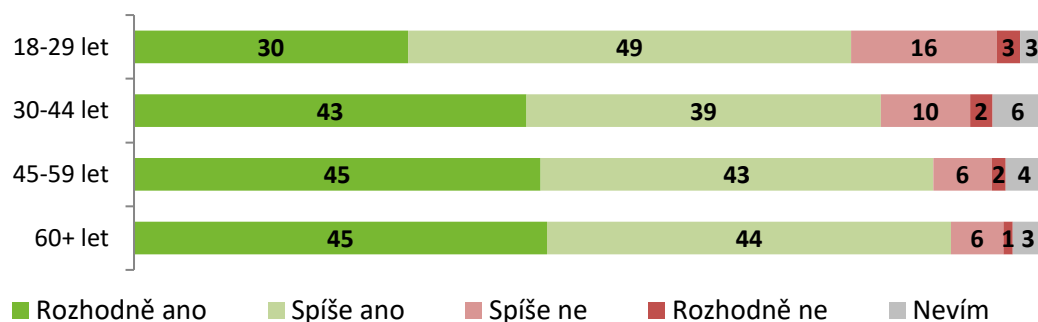
Sociální byty by měly být určeny zdravotně postiženým - podle věku
(údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 19

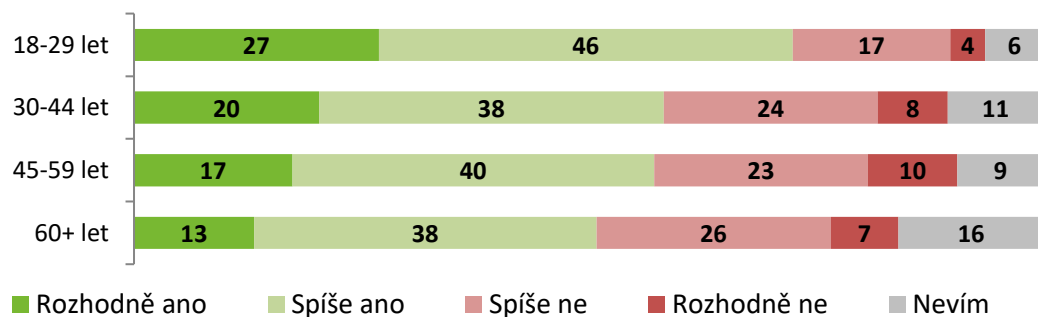
Sociální byty by měly být určeny seniorům - podle věku
(údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 20

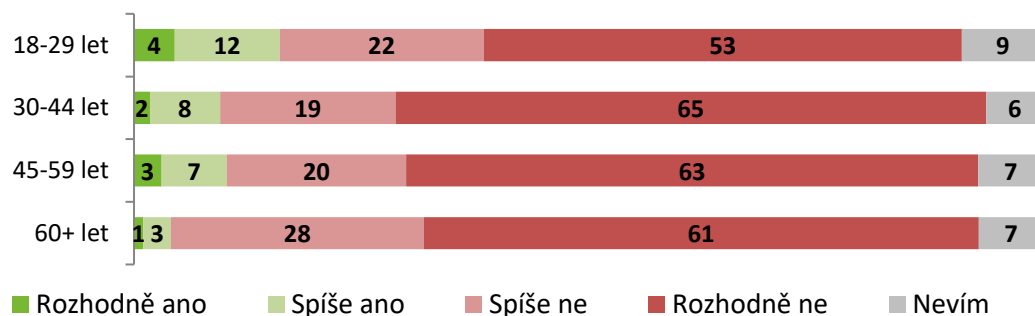
Sociální byty by měly být určeny lidem s duševním onemocněním - podle věku
(údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 21

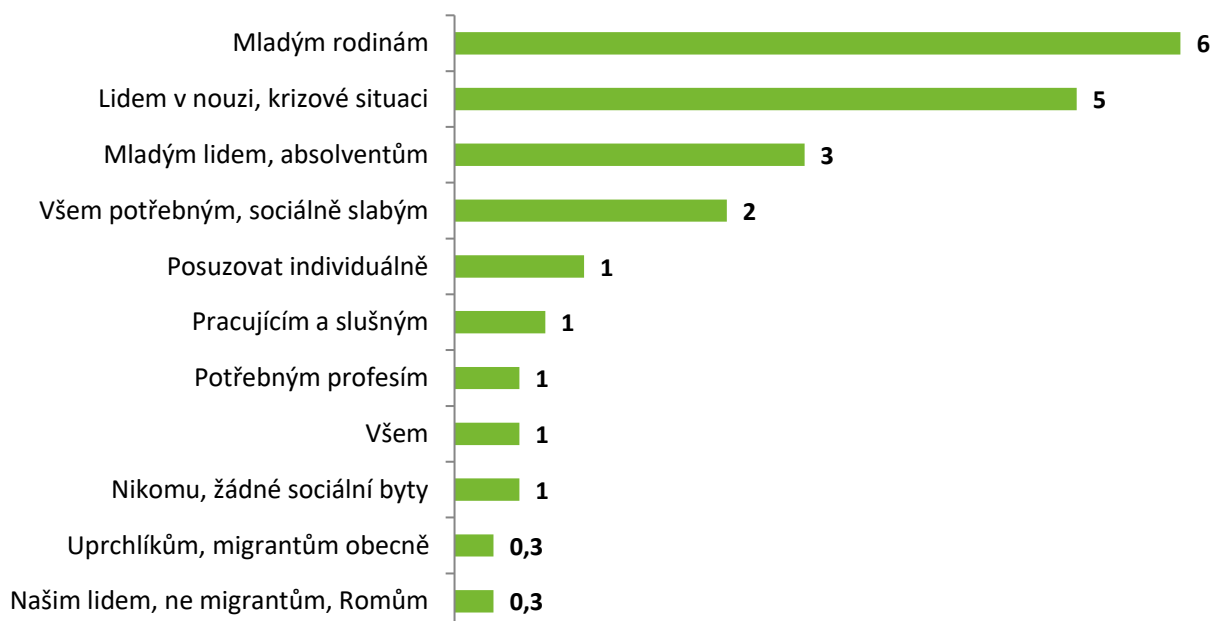
Sociální byty by měly být určeny uživatelům návykových látek - podle věku
(údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 22

Komu jinému by měly být sociální byty určeny
(n=1000, údaje v %, doplňková otevřená otázka, respondenti mohli samostatně uvést až dvě odpovědi)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Na otázku, jestli je bydlení základním lidským právem, odpovídá tříčtvrtinová většina veřejnosti (76 %) kladně, opačný názor vyslovilo 17 %.

Pokud jde o konkrétní navrhovaná řešení, která by měla vést k větší dostupnosti bydlení, největší podporu má zavedení povinnosti developerů povinně poskytnout část nových bytů obci k pronajímání za dostupné ceny. Toto opatření by podpořily dvě třetiny (67 %) občanů. Většina lidí (58 %) také souhlasí s tím,

aby za byty, ve kterých nikdo dlouhodobě nežije a neslouží k pronájmu, platili jejich vlastníci vyšší daně. Třetí opatření má podporu méně než poloviční – přibližně 40%. Jde o zavedení progresivní daně z nemovitosti, tedy odstupňovaně vyšší daň za další vlastněné nemovitosti určené k trvalému bydlení.

Všechna navrhovaná řešení by podpořili zejména lidé, kteří jsou nespokojeni se situací v oblasti bydlení, kteří si myslí, že dostupnost bydlení se u nás zhoršila nebo je dlouhodobě špatná, a také ti, kteří nebydlí ve vlastním, ale v komerčním pronájmu. Ani mezi nimi by ovšem většina nesouhlasila s progresivní daní z nemovitosti.

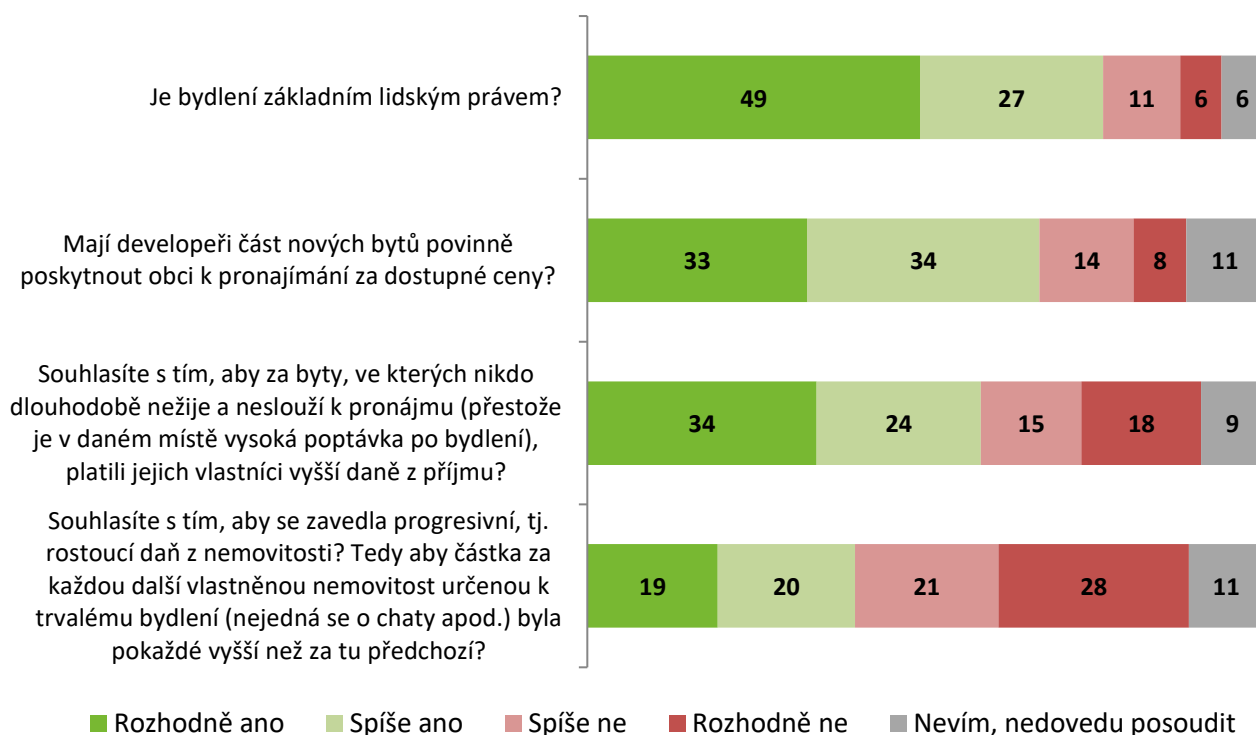
Zavedení progresivní daně z nemovitosti by častěji podpořili lidé, kteří žádnou další nemovitost (kromě té, ve které bydlí) už nevlastní (43 % z nich). O něco méně často (36 %) by byli pro progresivní daň z nemovitosti ti, kteří vlastní rekreační objekt, a ještě méně často (29 %) by progresivní zdanění nemovitostí podpořili ti, jichž by se přímo týkalo, tj. lidé, kteří vedle svého obydlí vlastní i další nemovitost vhodnou k trvalému bydlení (Graf č. 24).

Rozdíly se projevují i podle volby strany v posledních sněmovních volbách. Voliči subjektů umístěných v politickém spektru spíše nalevo častěji s řešeními souhlasí (a častěji také souhlasí „rozhodně“), voliči pravicových subjektů jsou k nim rezervovanější (Graf č. 25).

Graf č. 23

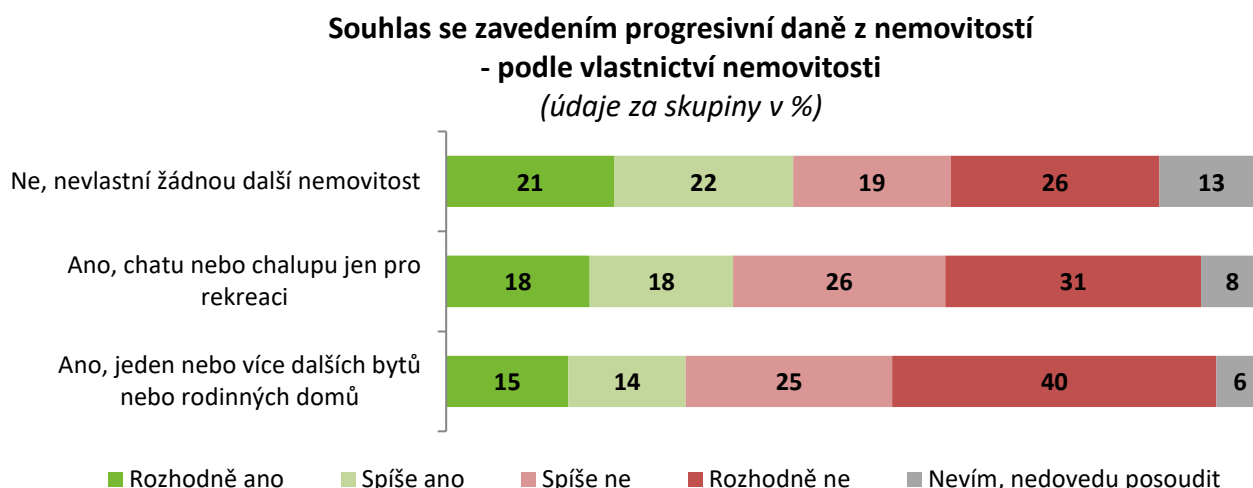
Postoje k řešením v oblasti bydlení

(n = 1000, údaje v %)

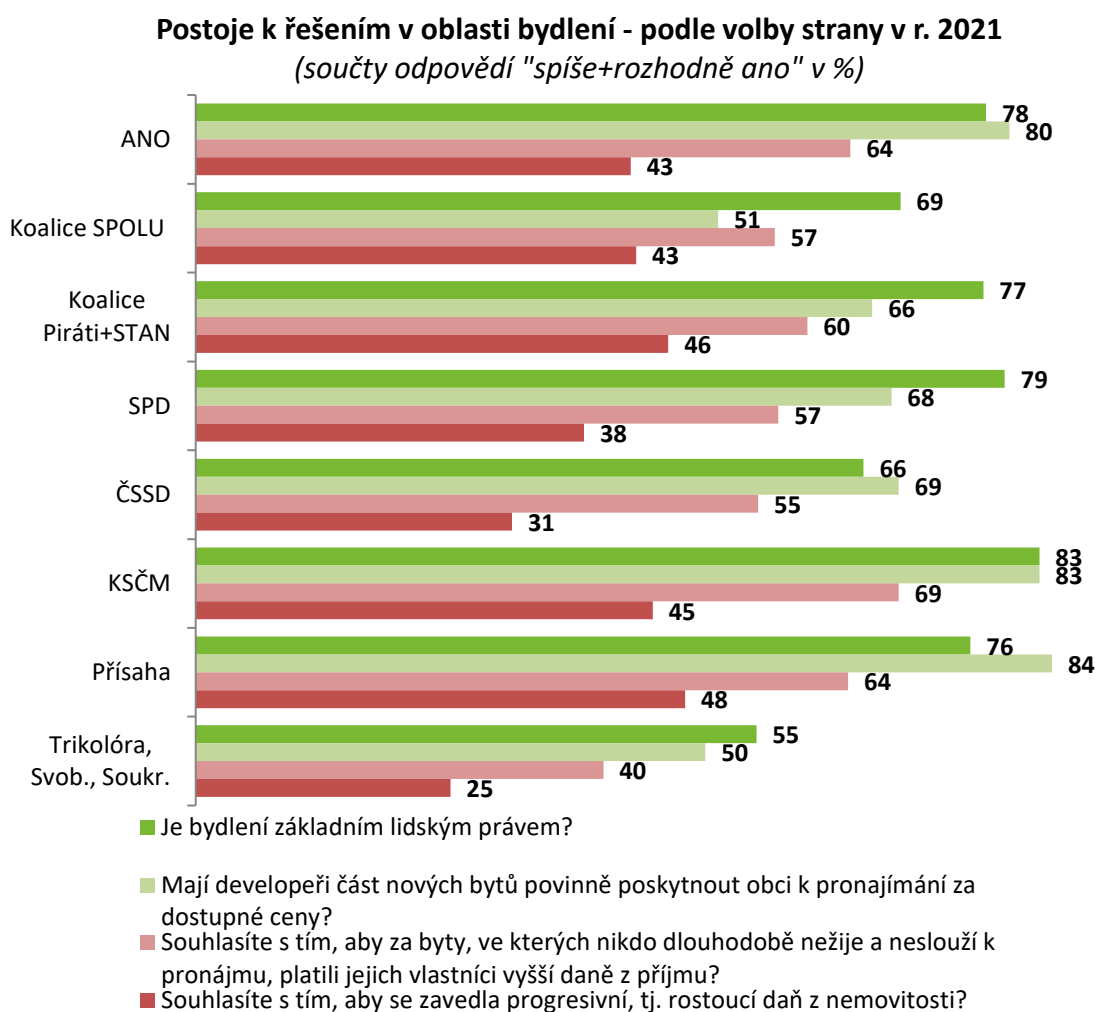
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 24

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 25

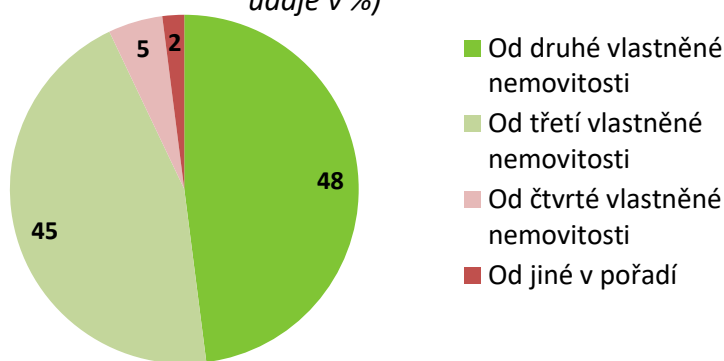
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Lidé, kteří souhlasí s progresivní daní z nemovitosti, by nejčastěji požadovali začátek zvyšování už od druhé vlastněné nemovitosti k trvalému bydlení (48 % z nich), případně od třetí (45 %).

Graf č. 26

Od kolikáté vlastněné nemovitosti by se daň měla začít zvyšovat?

(n= 396 souhlasících s progresivní daní z nemovitosti, údaje v %)

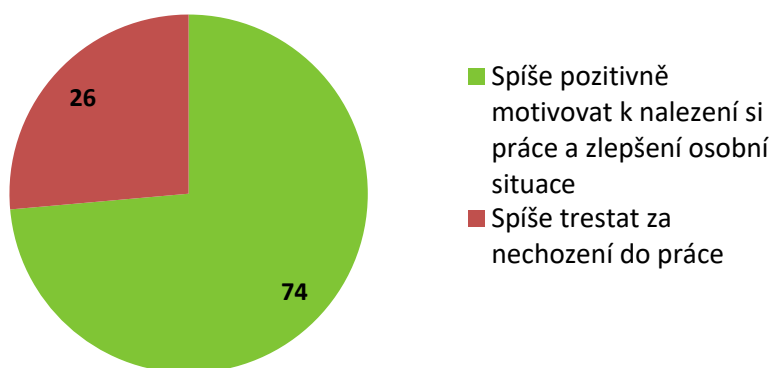
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

V souvislosti se sociálním bydlením byl položen i dotaz, zda by systém sociálních dávek měl příjemce spíše pozitivně motivovat k nalezení si práce a zlepšení osobní situace, nebo by měl spíše trestat za nechození do práce. Většina veřejnosti se přiklání k pozitivní motivaci (74 %). Jen 26 % má za to, že úloha dávek by měla spočívat spíše v trestání.

Graf č. 27

Systém sociálních dávek by měl:

(n= 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Názor, že systém sociálních dávek by měl spíše pozitivně motivovat, převažuje ve všech sledovaných skupinách. Jeho zastoupení nicméně stoupá se vzděláním. Mezi lidmi se vzděláním bez maturity se k němu

přiklání 70 %, mezi SŠ s maturitou nebo VOŠ 75 % a mezi vysokoškolsky vzdělanými 79 %. Z hlediska stranických preferencí se vymykají pouze příznivci SPD, ale i mezi nimi ho zastává většina (60 %).

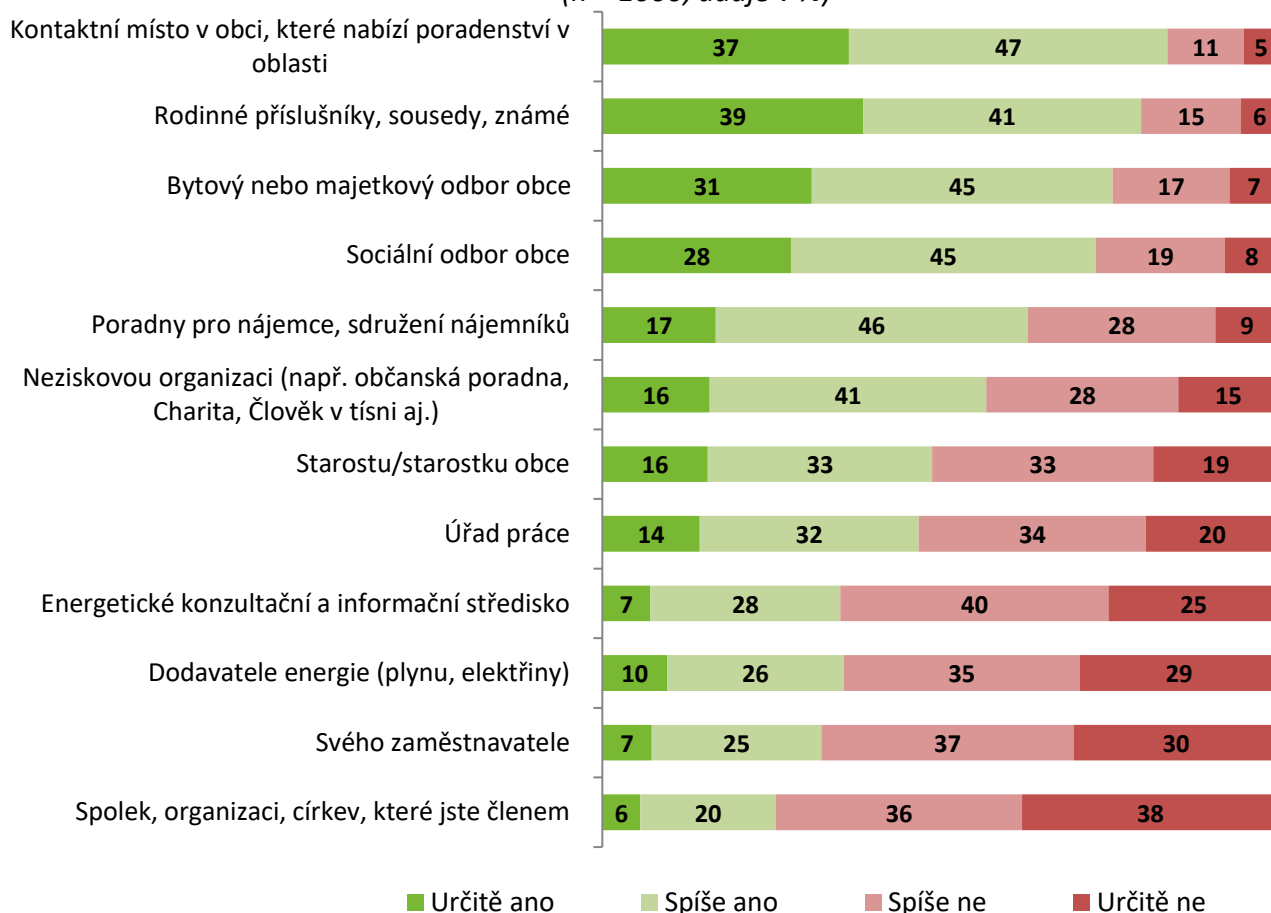
K řešení problémů v oblasti bydlení by mělo také napomoci zřízení kontaktního místa v obci, které by nabízelo poradenství v oblasti bydlení. Právě na takové místo by se obracelo, jak ukazuje výzkum, nejvíce občanů (84 %) v případě obav o bydlení nebo nadměrných nákladů na ně: 37 % by se obrátilo rozhodně a 47 % spíše. Srovnatelně často by se lidé v takové situaci obraceli jen na své rodinné příslušníky, sousedy a známé (celkem 80 %). Dále by se obraceli ve více než 70 % na bytový nebo majetkový odbor obce nebo na sociální odbor.

Na poradny pro nájemce či sdružení nájemníků by se obrátilo 63 %, na neziskový sektor (občanské poradny atd.) 57 %. Další instituce veřejné správy by kontaktovala méně než polovina občanů: starostu/starostku 49 %, Úřad práce 46 %. Na energetické konzultační a informační středisko by se obrátilo 35 %, na dodavatele energie 36 %. Svého zaměstnavatele by v dané souvislosti oslovilo 32 % a spolek, církev či organizaci, jíž jsou členy, 26 %.

Graf č. 28

Kam by se obrátil/a o radu a pomoc v případě obav o bydlení nebo nadměrných nákladů?

(n = 1000, údaje v %)

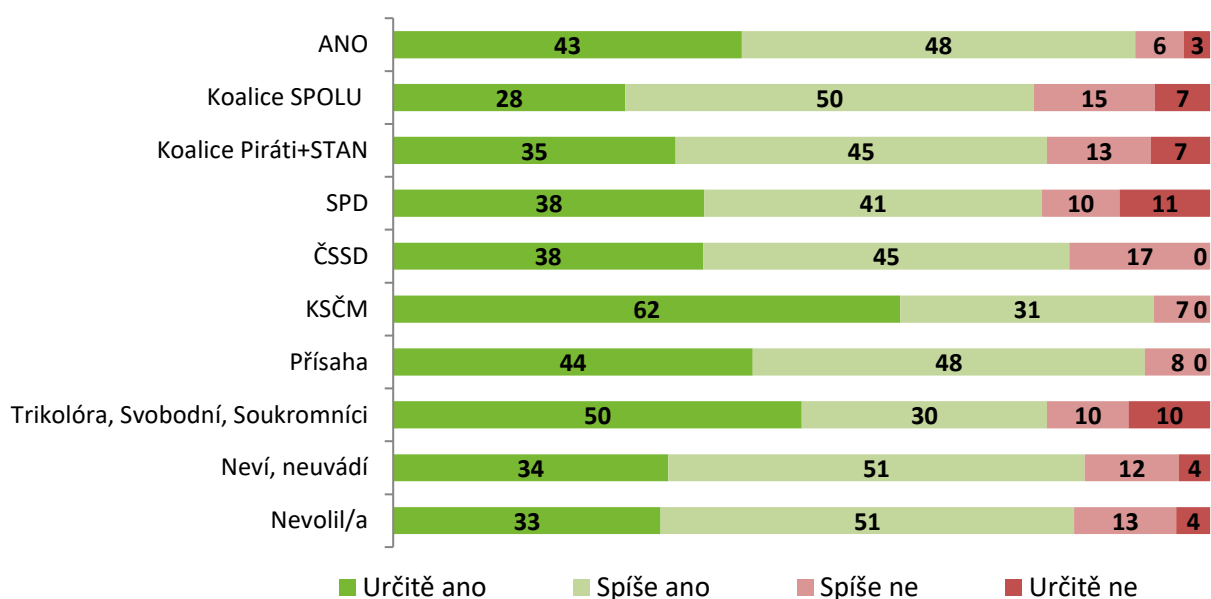

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Na kontaktní místo pro bydlení (KMB) v obci by se obraceli zejména lidé, kteří hodnotí vývoj dostupnosti bydlení u nás rozhodně negativně. Častěji než ostatní by se na ně obrátili voliči KSČM (93 %) a ANO (91 %). Vysokou míru důvěry v pomoc takového kontaktního místa vyjadřují i voliči koalic Pirátů a STAN (80 %) i SPOLU (78 %). Mezi těmi, kteří by nyní volili ODS, je podpora KMB 89 %. Nerozhodnutí voliči by pomoc KMB také využili (79 %). Viz Grafy č. 29 a 30.

Graf č. 29

**Obrátil/a by se o radu a pomoc v případě obav o bydlení
nebo nadměrných nákladů na kontaktní místo v obci - podle volby do PSP v
r. 2021
(údaje za skupiny v %)**

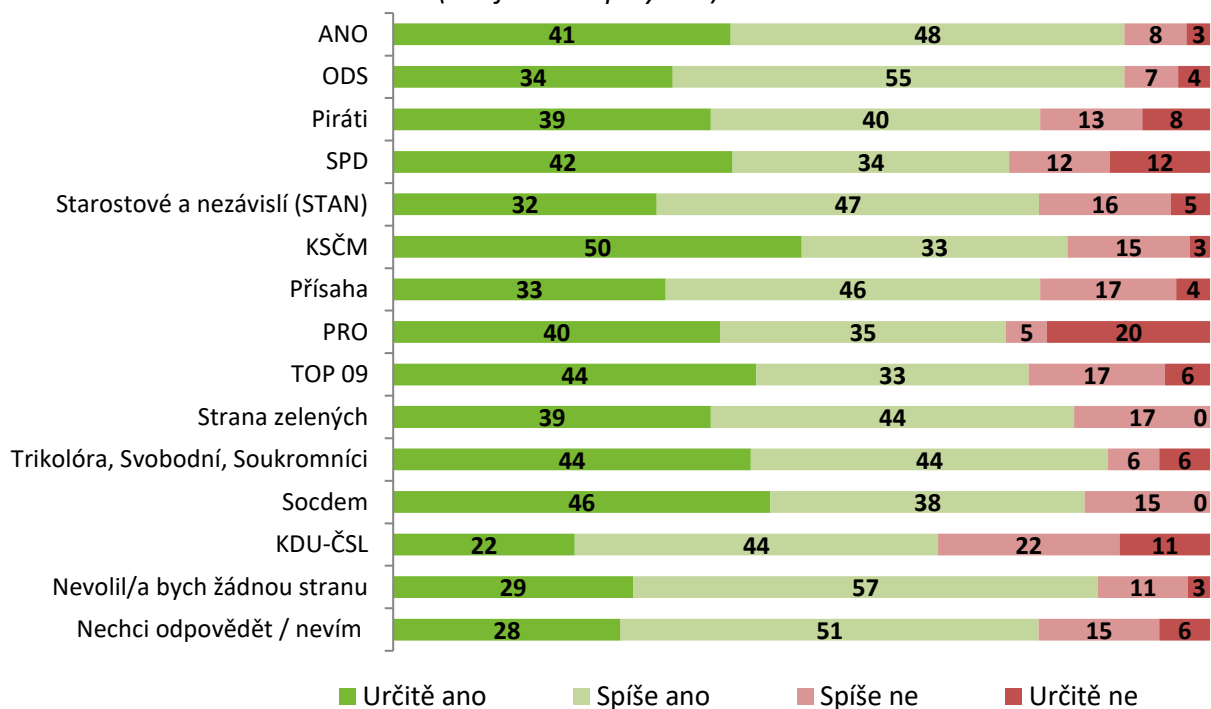

Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 30

**Obrátil/a by se o radu a pomoc v případě obav o bydlení
nebo nadměrných nákladů na kontaktní místo v obci - podle aktuálních
stranických preferencí**
(údaje za skupiny v %)

Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV,
n=1000 respondentů, 6/2024

Názory na Zákon o podpoře bydlení a na systémové řešení problematiky bytové nouze

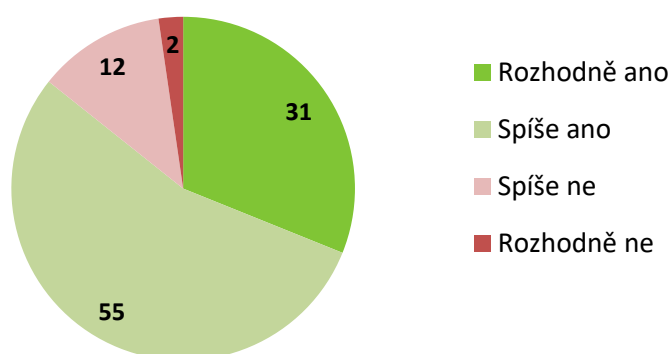
Důležitým tématem, na něž se výzkum soustředil, byl projednávání Zákon o podpoře bydlení. Rovněž se zjišťovalo, jestli lidé mají zájem o systémové řešení problematiky bytové nouze.

Vznik zákona, který by se zaměřoval na oblast sociálního bydlení, má podporu naprosté většiny (86 %) veřejnosti. Téměř třetina (31 %) rozhodně souhlasí s jeho vznikem, dalších 55 % je spíše pro. Nesouhlas vyjadřuje 14 %.

Graf č. 31

Měl by vzniknout zákon, který by se zaměřoval na sociální bydlení?

(n= 1000, údaje v %)

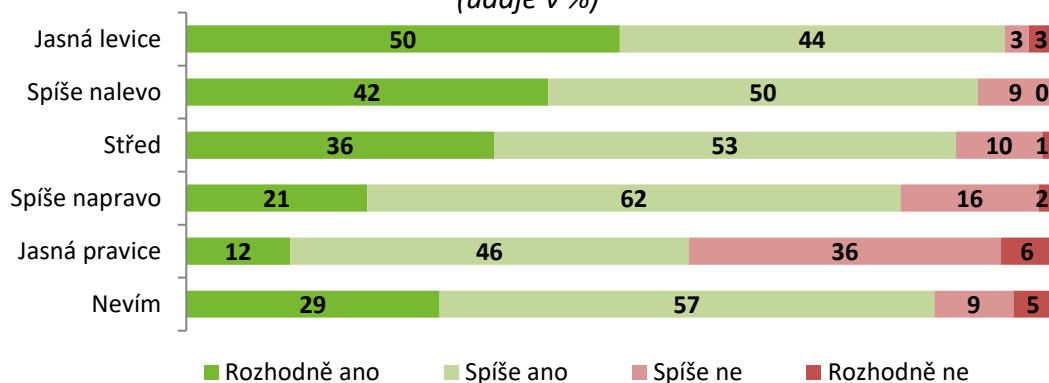
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Vznik zákona o sociálním bydlení by uvítali zejména lidé nespokojení s dostupností bydlení, s nižším příjmem domácnosti, vyšším podílem výdajů na bydlení na příjmu, nižší pociťovanou životní úroveň, a ti, kteří nebydlí „ve svém“. Z pohledu politické orientace by zákon o sociálním bydlení častěji uvítali lidé levicově orientovaní. Nicméně i mezi jasně pravicově orientovanými jsou hlasy pro vznik zákona častější než hlasy proti.

Graf č. 32

Měl by vzniknout zákon, který by se zaměřoval na sociální bydlení - podle sebezařazení na škále levice-pravice

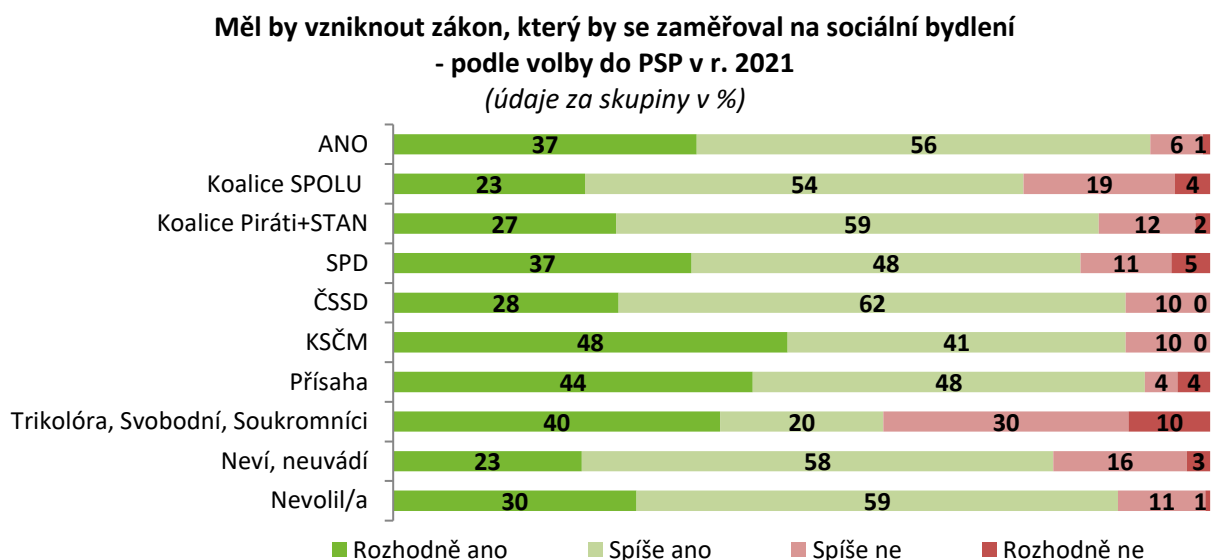
(údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

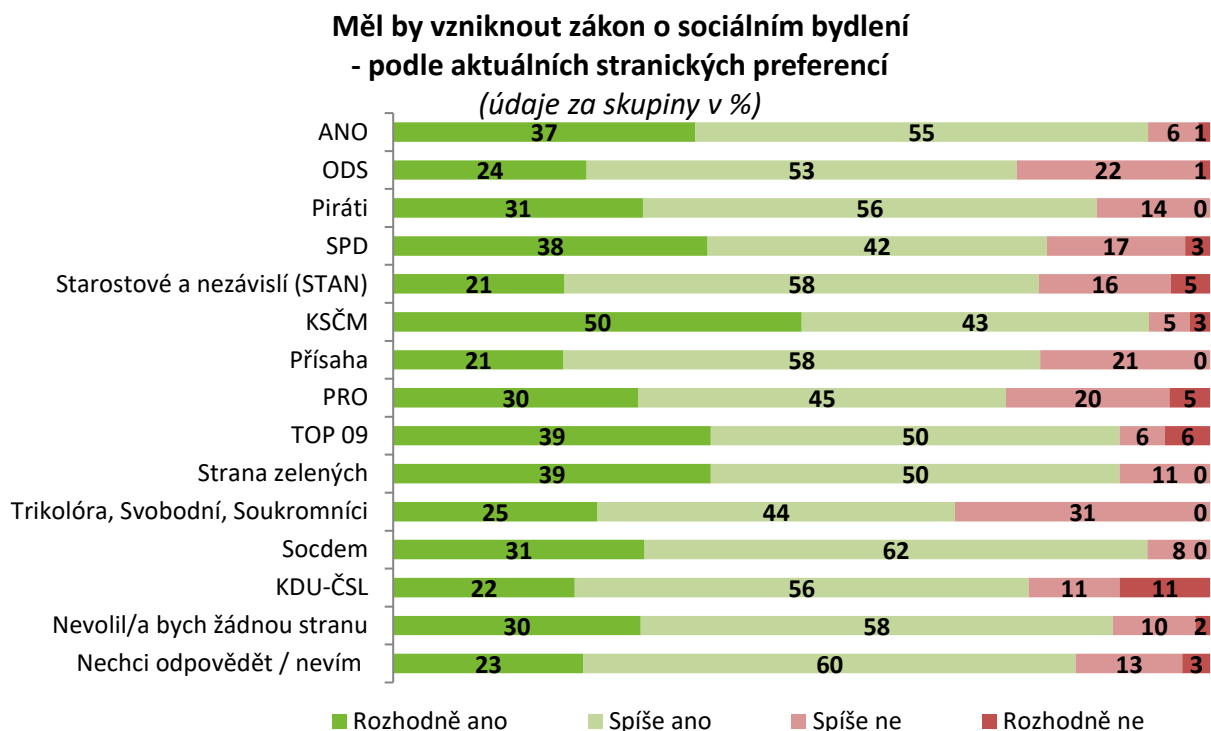
Pokud se podíváme na volbu parlamentních stran v roce 2021, nejčastěji pro vznik zákona o sociálním bydlení jsou voliči ANO (93 % kladných odpovědí), dále koalice Piráti+STAN (86 %), SPD (84 %) a koalice SPOLU (77 %). Vysokou míru podpory by takový zákon měl i mezi těmi, kteří v minulých parlamentních volbách nevolili (89 %).

Graf č. 33

Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 34

Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Projednávaný Zákon o podpoře bydlení (dále také jako zákon), který si dává za cíl řešit problematiku bytové nouze, zaregistrovala (v době konání průzkumu, tedy v první polovině června) třetina populace (32 %).

Graf č. 35

**Zaregistroval/a projednávaný Zákon
o podpoře bydlení?**
(n= 1000, údaje v %)

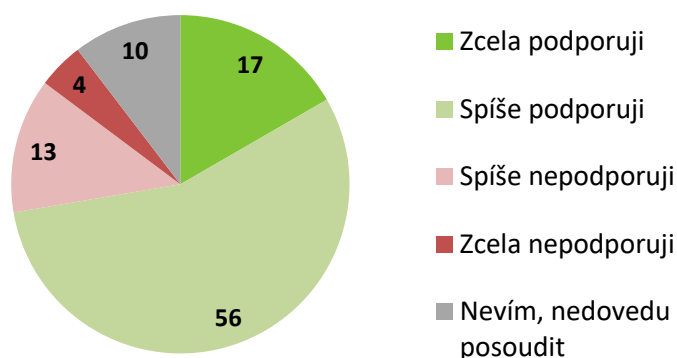
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Třídění odpovědí neukazuje na to, že by projednávaný zákon zaznamenala některá ze sociodemografických skupin častěji než jiné, ani např. lidé s vyšším vzděláním. Stejně tak se neprokázalo, že by ho zaznamenali výrazně častěji voliči nebo sympatizanti nějaké strany, hnutí nebo koalice.

Schválení Zákona o podpoře bydlení podporují bezmála tři čtvrtiny – 73 % – těch lidí, kteří projednávání zákona zaregistrovali: 17 % ho podporuje zcela a 56 % spíše. Jen 17 % se k jeho schválení staví spíše nebo zcela negativně a 10 % neví.

Graf č. 36

**Podporuje schválení Zákona o podpoře
bydlení?**
(n= 318 těch, kdo zákon zaregistrovali, údaje v %)

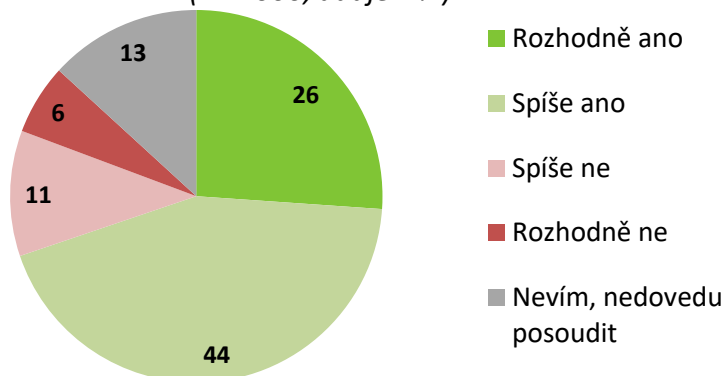
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Vznik zákona řešícího bytovou nouzi i za cenu zvýšených výdajů státu na podporu bydlení vyvolává souhlas 70 % české populace. Rozhodně souhlasí 26 % a spíše 44 %. Nesouhlas vyjadřuje celkem 17 % a zbylých 13 % neví.

Graf č. 37

Měl by zákon řešící problematiku bytové nouze vzniknout i za cenu zvýšených výdajů státu na podporu bydlení?

(n= 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

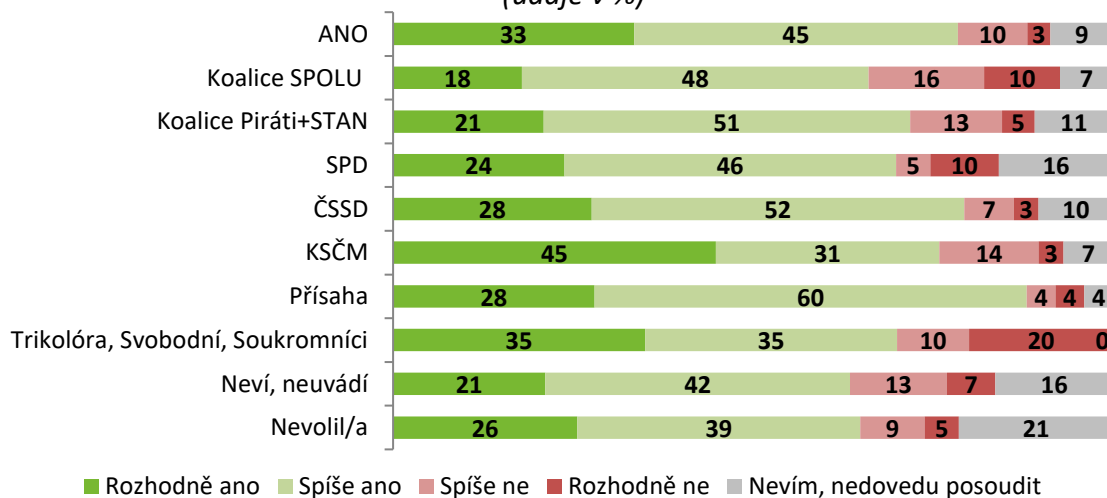
Kladně odpovídají častěji lidé nespokojení se situací v bydlení a s dostupností bytů, nebydlící ve vlastním, s horším hodnocením své životní úrovně, spíše levicově orientovaní.

Z hlediska stranických preferencí se ukazuje vyšší míra souhlasu se vznikem zákona i za cenu zvýšených výdajů státu u těch občanů, kteří v roce 2021 volili ANO (77 %) a zejména KSČM (85 %), i u těch, kteří by jim dali své hlasy aktuálně. Zaznamenáváme však vysokou míru podpory i mezi příznivci ODS (71 %) nebo Pirátů (72 %), SPD (64 %) i STAN (63 %). Odpovědi u podporovatelů dalších stran mají vzhledem k nízkým četnostem jen orientační hodnotu.

Graf č. 38

Měl by zákon řešící problematiku bytové nouze vzniknout i za cenu zvýšených výdajů státu na podporu bydlení - podle volby do PSP v r. 2021

(údaje v %)

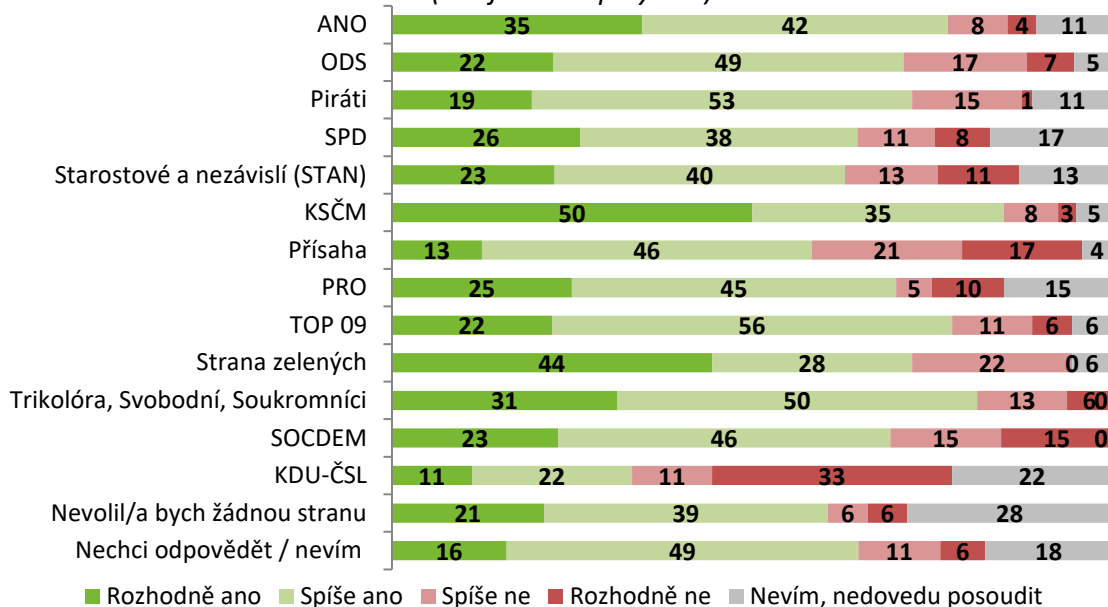

Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 39

Měl by zákon řešící problematiku bytové nouze vzniknout i za cenu zvýšených výdajů státu na podporu bydlení - podle aktuálních stranických preferencí
(údaje za skupiny v %)

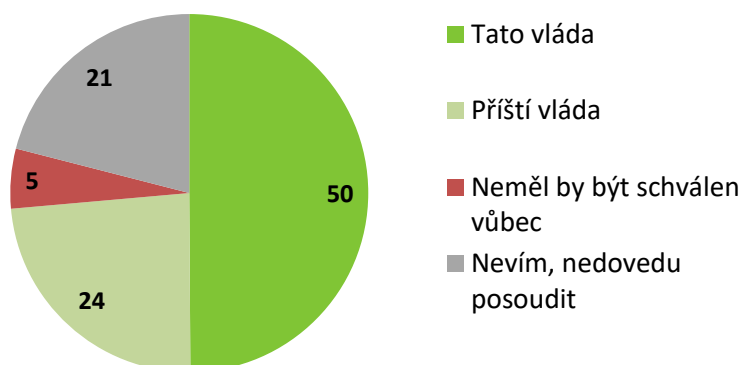
Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Na otázku, zda by zákon řešící problematiku bytové nouze měla schválit současná vláda, nebo vláda příští, příp. by neměl být schválen, lidé nejčastěji – z 50 % – odpovídají, že by ho měla schválit současná vláda. Čtvrtina (24 %) si myslí, že by takový zákon měl vzejít až od příští vlády, a 5 % se domnívá, že by vůbec neměl být schválen. Přibližně každý pátý (21 %) nemá na tuto záležitost názor.

Graf č. 40

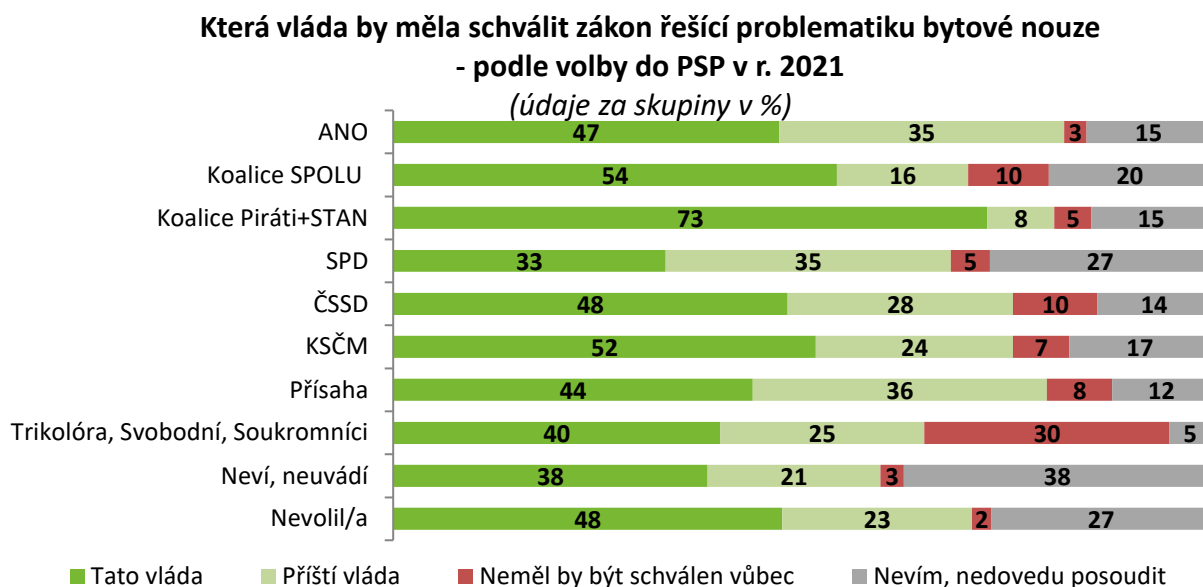
Která vláda by měla schválit zákon řešící problematiku bytové nouze?
(n= 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

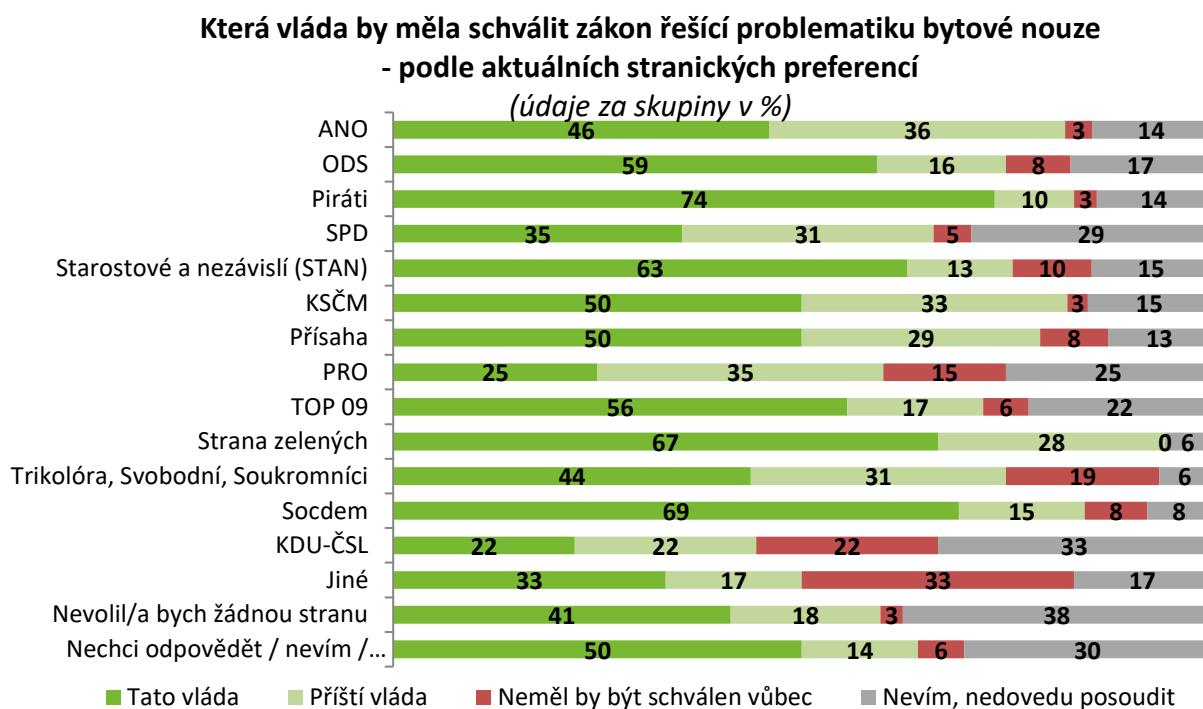
Přijetí zákona už v současném volebním období preferují častěji lidé, kteří v roce 2021 do PSP volili koalici Pirátů a STAN (73 %) a i ti, kteří by nyní volili Piráty (74 %) a STAN (63 %). Rovněž voliči SPOLU (54 %) z roku 2021 a současní stoupenci ODS (59 %). Mezi preferujícími dříve / dnes ANO (47/46 %) a SPD (33/35 %) je hlasů pro schválení zákona touto vládou méně než mezi voliči vládní koalice, nicméně i mezi nimi je jich více než těch, kteří by chtěli, aby zákon schválila až budoucí vláda (stoupenci ANO 36 %, SPD 31 %).

Graf č. 41

Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

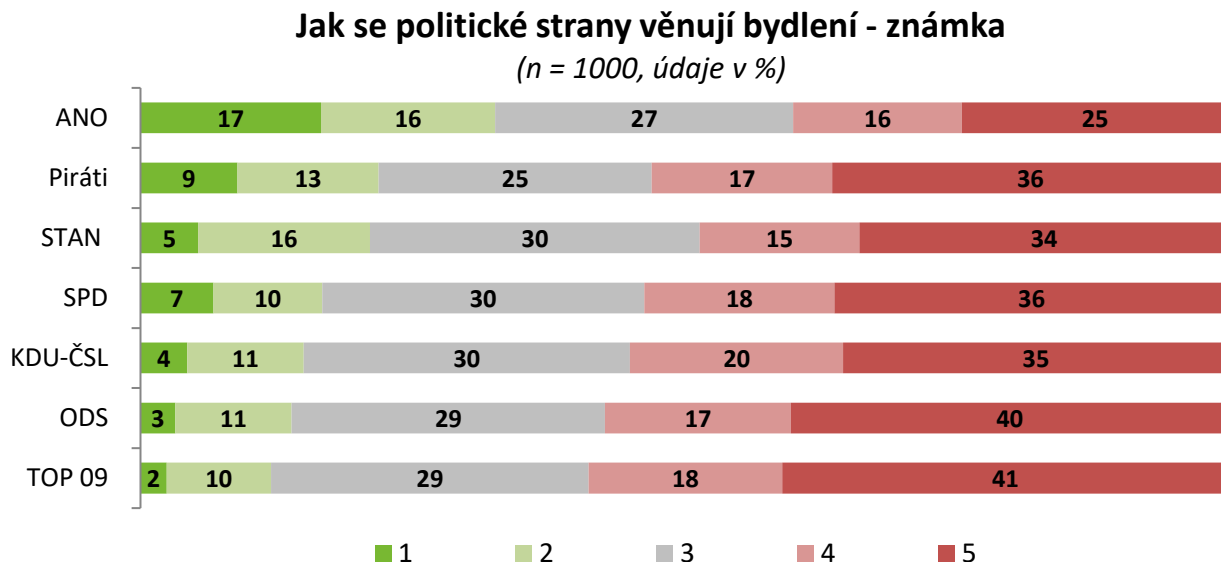
Graf č. 42

Pozn.: Strany jsou v grafu seřazeny sestupně podle své voličské podpory.
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Pokud jde o to, jak se politické strany zastoupené v Poslanecké sněmovně věnují tématu bydlení, nejlépe hodnoceno je hnutí ANO (dostalo známky 1 a 2 od třetiny populace – 33 %), na druhém a třetím místě jsou Piráti (22 %) a STAN (21 %), dále SPD (17 %), KDU-ČSL (15 %), ODS (13 %) a TOP 09 (12 %).

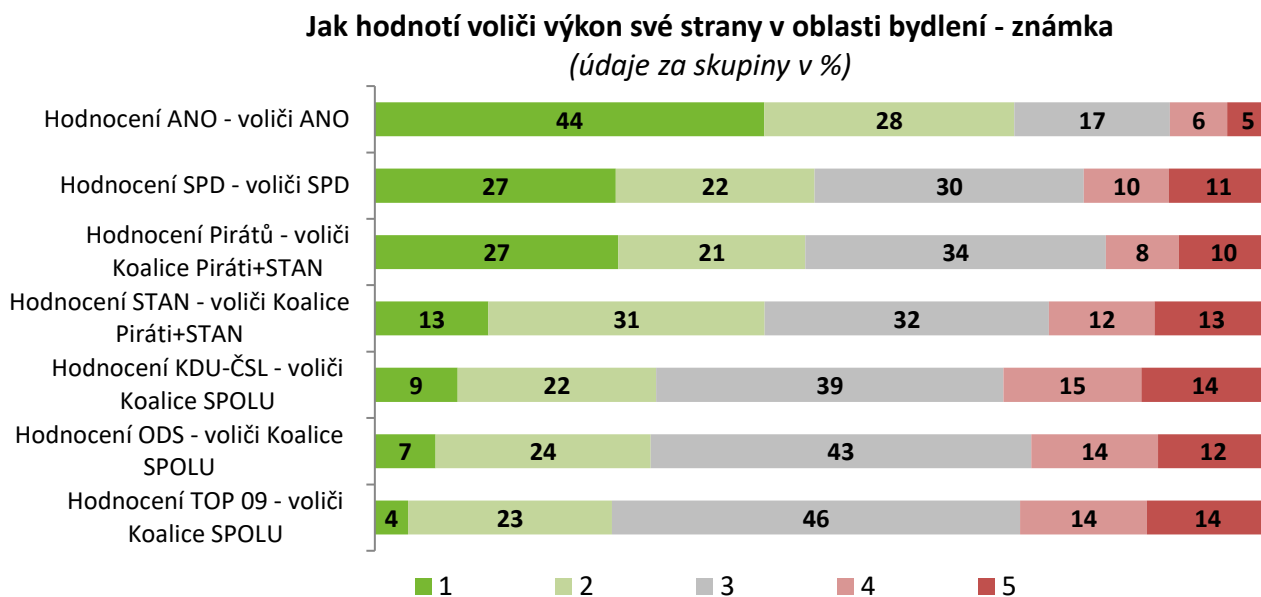
Graf č. 43

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Voliči jednotlivých stran, hnutí a koalic dávají „svým“ subjektům častěji příznivé známky než ostatní. Zároveň je ale zřejmé, že zejména voliči SPOLU jsou ke „svým“ stranám poměrně kritičtí: příznivá (1+2) a nepříznivá hodnocení (4+5) jsou u nich přibližně v rovnováze.

Graf č. 44

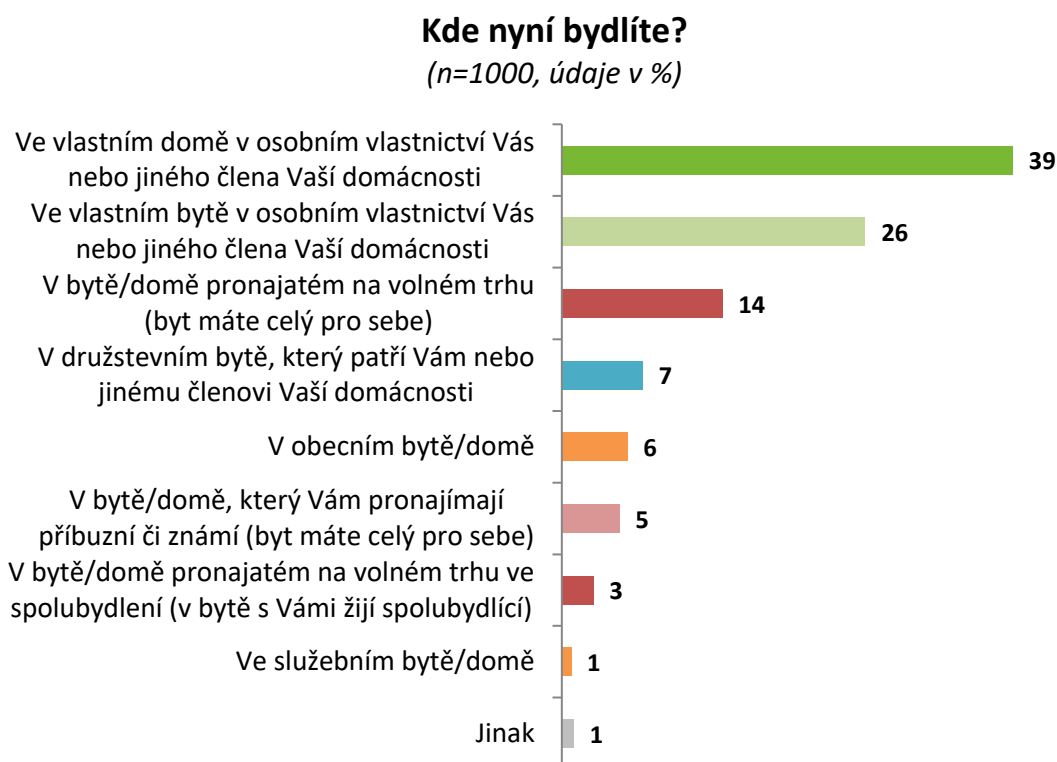
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Vlastní bydlení

Pro dokreslení postojů a názorů veřejnosti k otázkám bydlení výzkum mapoval i základní charakteristiky bydlení české populace.

Téměř dvě třetiny občanů bydlí v domě či bytě v osobním vlastnictví buď svém (39 %) nebo jiného člena domácnosti (26 %). V bytě pronajatém na volném trhu, který má celý k dispozici, bydlí 14 %, další 3 % bydlí v takto pronajatém bytě ve spolubydlení. V bytě či domě pronajatém od příbuzných či známých bydlí 5 %. Družstevní byt obývá 7 %, obecní byt 6 % a byt služební 1 %.

Graf č. 45

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

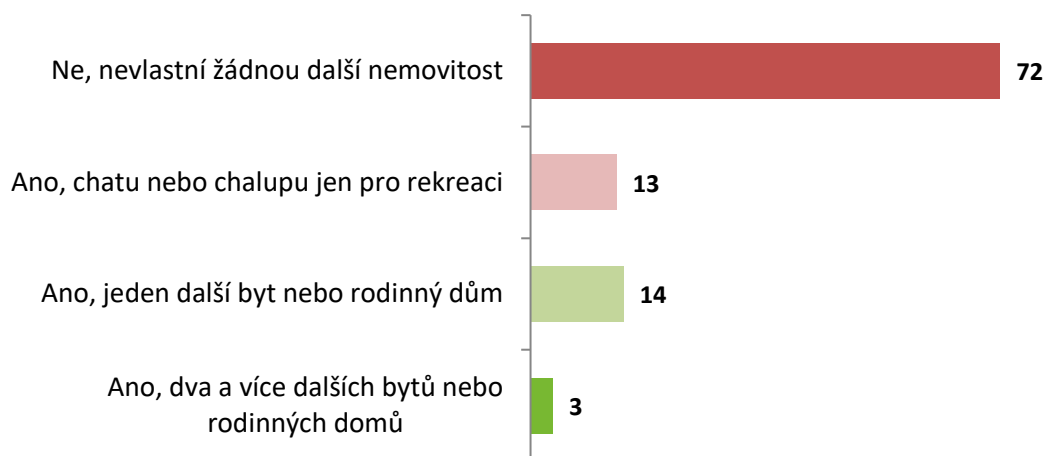
Naprostá většina populace nevlastní další nemovitost kromě té, ve které bydlí (72 %), jen 28 % respondentů uvedlo, že jejich domácnost vlastní ještě nějakou další. V případě 13 % jde o rekreační objekt, 14 % uvádí jeden další byt nebo rodinný dům a 3 % více dalších bytů nebo domů.² Celkem tedy 17 % dotazovaných domácností disponuje další nemovitostí určenou k trvalému bydlení. Mezi těmi, kdo bydlí v komerčním pronájmu, vlastní nějakou nemovitost 15 %, v tom nemovitost určenou k bydlení 11 %.

² Respondenti mohli uvést až dvě odpovědi v případě, že jejich domácnost vlastní jak rekreační nemovitost, tak další nemovitost určenou k bydlení. Součet uvedených procent proto přesahuje 100.

Graf č. 46

Vlastní domácnost nějakou další nemovitost?

(n= 1000, údaje v %, možné až dvě odpovědi)

Pozn.: Součet procent v grafu přesahuje 100 %, protože respondenti mohli uvést až dvě odpovědi v případě, že jejich domácnost vlastní jak nemovitost pro rekreaci, tak další nemovitost určenou k trvalému bydlení.

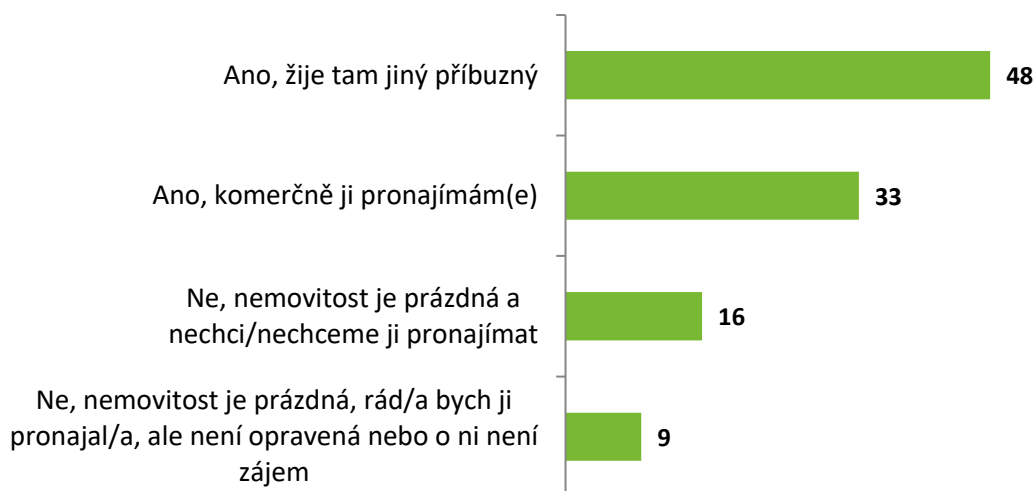
Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

V dalších vlastněných nemovitostech téměř z poloviny žije jiný příbuzný (48 %), z třetiny je nemovitost komerčně pronajímána (33 %). Zhruba čtvrtina nemovitostí je prázdná, častěji proto, že majitelé nemají zájem ji pronajímat, z menší části proto, že buď není ve stavu vhodném k pronájmu, nebo o ni není zájem.

Graf č. 47

Žije v další nemovitosti/dalších nemovitostech někdo?

(n=174 respondentů, kt. mají další nemovitost mimo rekreační, údaje v %, možno více odpovědí)

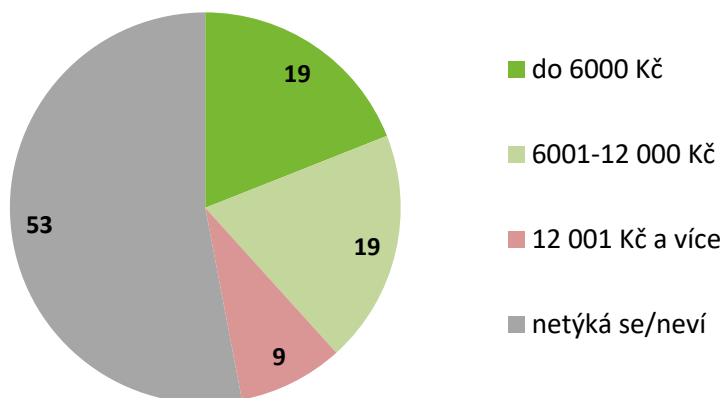

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Grafy č. 48 až 50 ukazují distribuci výše výdajů domácností na jednotlivé složky nákladů na bydlení.

Graf č. 48

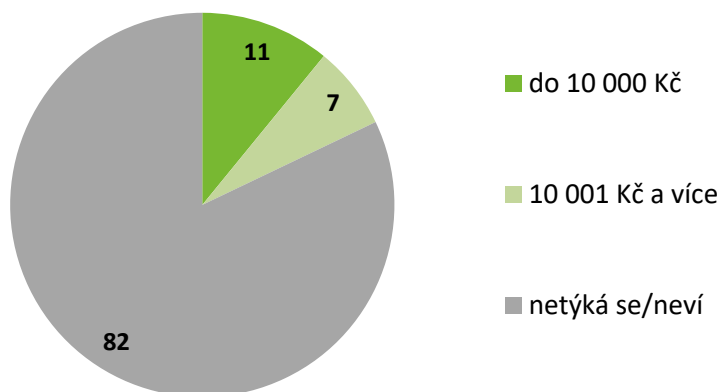
**Kolik platí domácnost měsíčně
za nájem/podnájem**
(n= 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 49

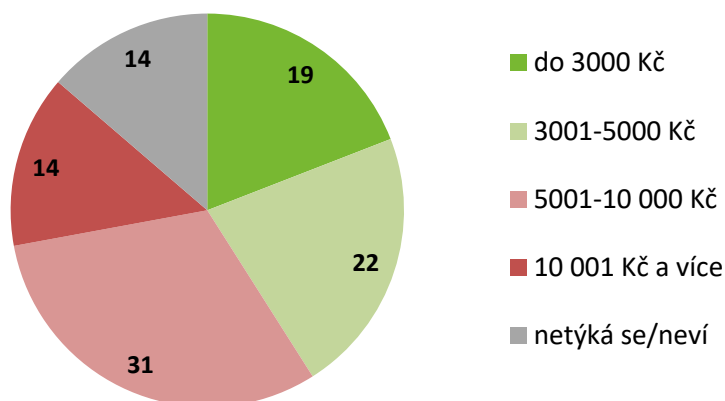
Kolik platí domácnost měsíčně za splátku hypotéky
(n= 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 50

**Kolik platí domácnost měsíčně
za energie**
(n= 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Další výdaje na bydlení nad rámec výše uvedených kategorií uvedlo celkem 15 % respondentů. Nejčastěji uváděli náklady na IT a telekomunikace (telefon, internet, televize), pojištění nemovitosti nebo platby na údržbu, opravy (vč. fondu oprav), a to nejčastěji okolo 1.500,- Kč měsíčně.

Ze součtů jednotlivých uváděných částek vydávaných na bydlení a z uvedeného celkového čistého příjmu domácnosti byl zkonstruován ukazatel, vyjadřující podíl výdajů na bydlení na celkovém příjmu domácnosti.³ Na jedné straně téměř čtvrtina (23 %) domácností platí na bydlení nejvýše 10 % svých příjmů, na druhé straně přibližně třetina (34 %) utratí za bydlení více než 30 % příjmů.

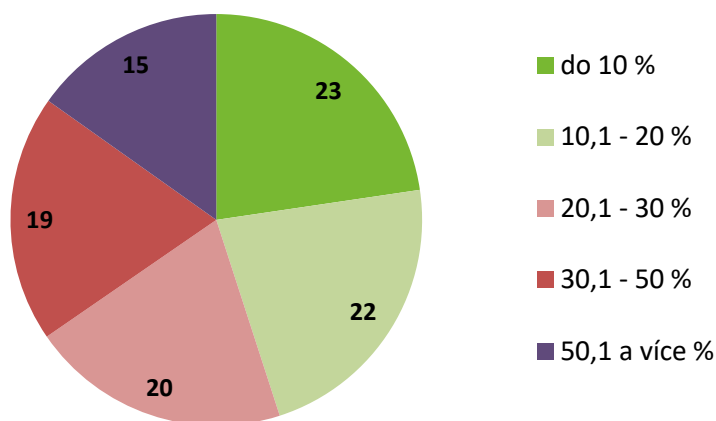
Nižší podíl výdajů na bydlení na příjmu domácnosti vykazují ti respondenti, kteří bydlí ve vlastním domě či bytě. U 56 % resp. 53 % z nich nepřevyšuje tento podíl 20 %. Podstatně více za bydlení platí, vzhledem k příjmu domácnosti, ti, kteří bydlí v bytě či domě pronajatém na volném trhu. Do 20 % příjmu platí jen 18 % z nich. Blíže viz Graf č. 52.

Graf č. 53 ukazuje, že vyšší podíl celkového čistého příjmu vydají na bydlení zejména domácnosti nezaměstnaných, na rodičovské nebo v domácnosti, v dělnických profesích. Pokud jde o důchodce, jejich podíl výdajů na příjmech se podstatně neliší od „průměru“.

³ Vzhledem k tomu, že příjem domácnosti byl zjišťován v kategorizované podobě, byly pro výpočet ukazatele použity středy příslušných intervalů.

Graf č. 51

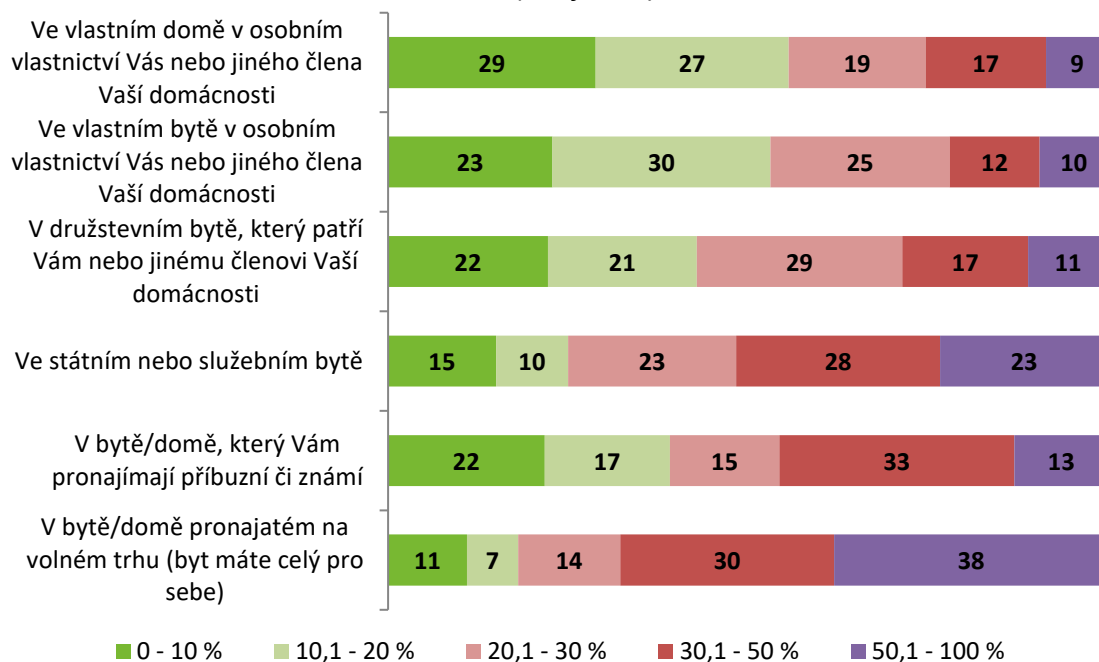
Podíl výdajů na bydlení na celkovém čistém příjmu domácnosti
(n= 1000, údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

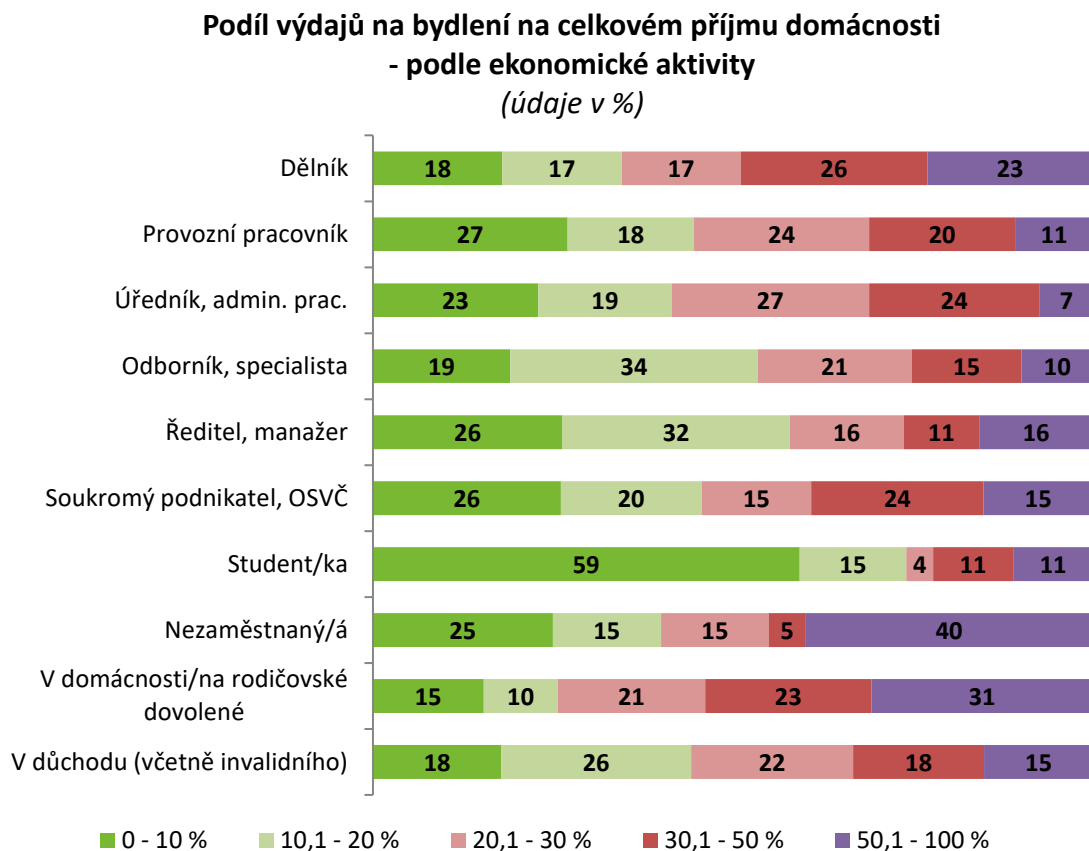
Graf č. 52

Podíl výdajů na bydlení na celkovém příjmu domácnosti - podle vlastnické struktury bydlení
(údaje v %)

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 53

*Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV,
n=1000 respondentů, 6/2024*

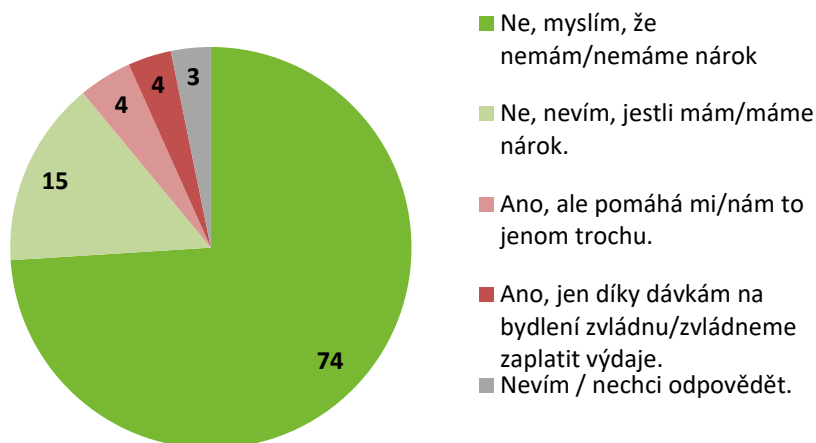
Příspěvek nebo doplatek na bydlení nepobírá téměř 90 % dotazovaných domácností. V tom 74 % si myslí, že na něj nemá nárok, a 15 % neví, jestli má nárok. Celkem 8 % odpovědělo, že příspěvek nebo doplatek na bydlení pobírá, přičemž polovině z nich to pomáhá jen trochu, druhá polovina jen díky tomu zvládá zaplatit výdaje.

Příspěvek nebo doplatek na bydlení pobírají častěji domácnosti v bytech pronajatých na volném trhu, příp. i pronajatých od příbuzných či známých, ale i obyvatelé státních nebo služebních bytů. Viz Graf č. 55.

Graf č. 54

Pobírá domácnost příspěvek nebo doplatek na bydlení?

(n= 1000, údaje v %)

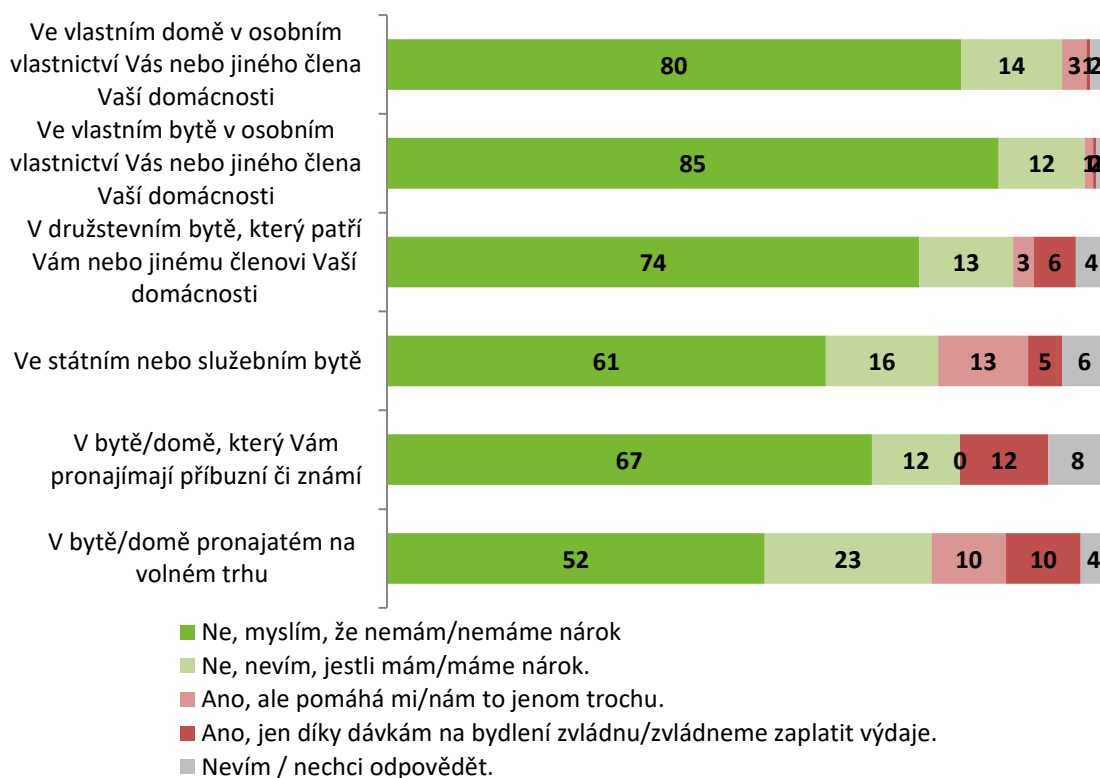

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 55

Pobírá domácnost příspěvek nebo doplatek na bydlení - podle vlastnické struktury bydlení

(údaje v %)

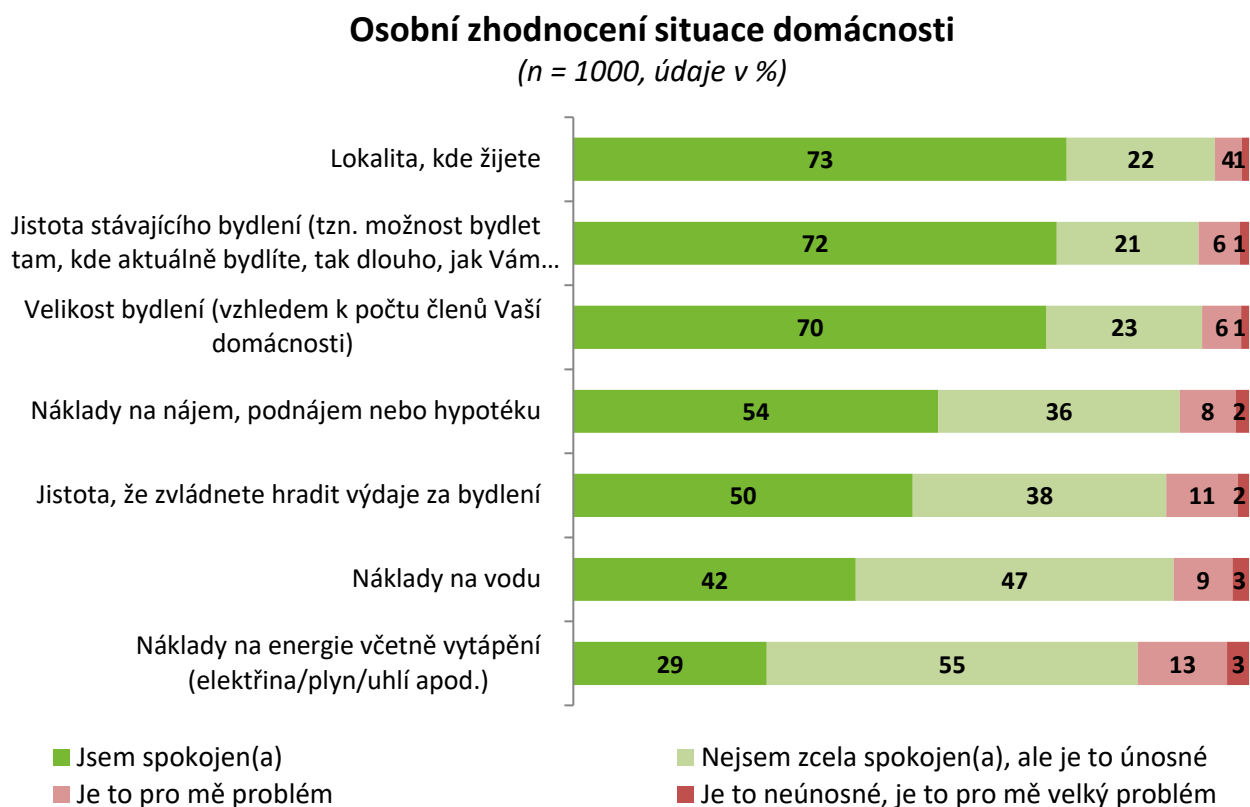

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Pokud jde o vlastní bydlení, občané jsou nejvíce spokojeni s lokalitou, s jistotou bydlení a s jeho velikostí. S těmito aspekty je spokojeno kolem 70 % veřejnosti a dalších více než 20 % je považuje za únosné. Jistota stávajícího bydlení i velikost bydlení jsou problémem shodně pro 7 % populace.

S náklady na nájem, podnájem nebo hypotéku je spokojeno 54 % a pro 36 % jsou únosné; problém je to pro 10 %. Podobně je to i s jistotou, že zvládnou hradit výdaje na bydlení (50 % spokojeno, 38 % únosné, problém je to pro 13 %). S náklady na vodu je spokojeno 42 % a pro 47 % jsou únosné, problematické či neúnosné jsou pro 12 %. Nejnižší je spokojenost s náklady na energie vč. vytápění: a spokojeno je 29 %, pro 55 % jsou únosné a jako neúnosné je označuje 16 %.

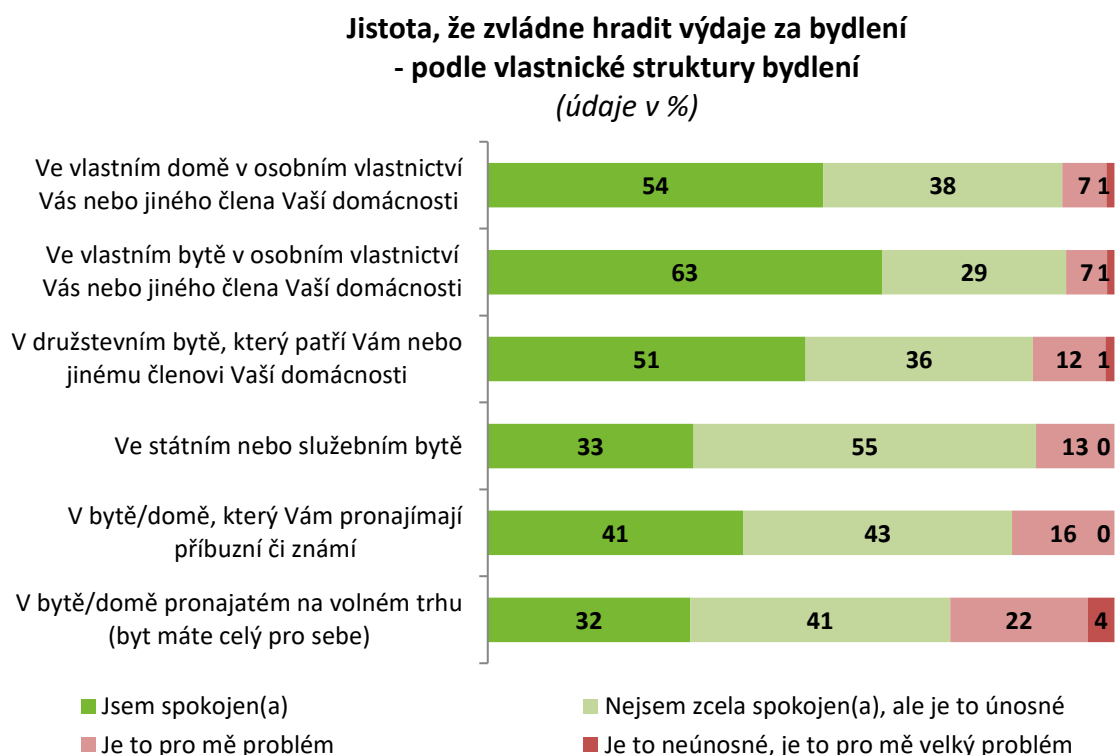
Graf č. 56

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV,
n=1000 respondentů, 6/2024

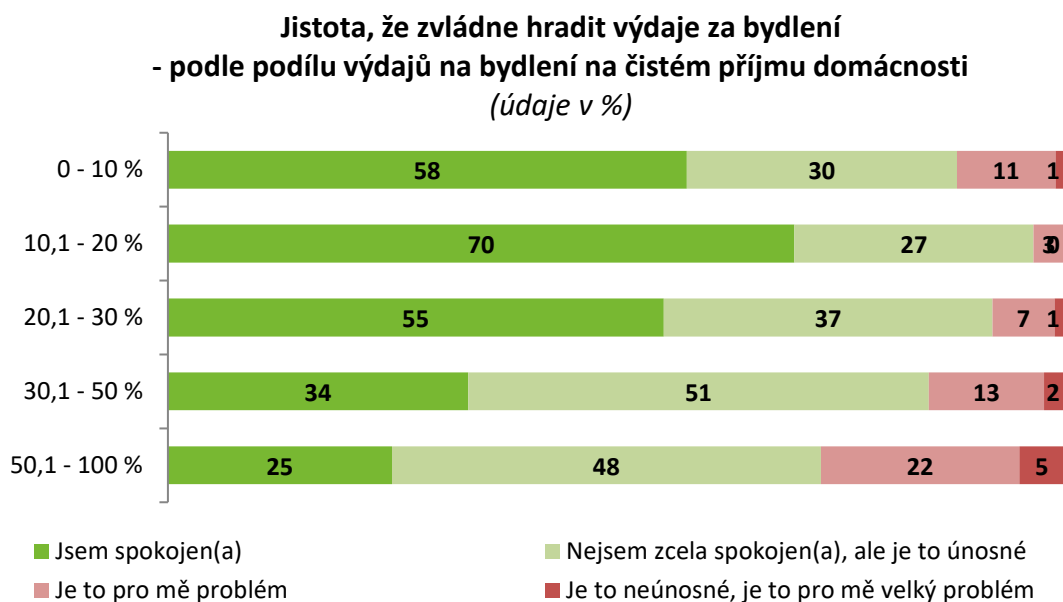
Vyšší spokojenost, zejména z hlediska pocitu jistoty stávajícího bydlení a zvládnutí hradit výdaje za ně, vyjadřují častěji lidé zajištění, tj. bydlící ve vlastním, příp. v družstevním bytě, s vyšším čistým příjmem domácnosti a s nižším podílem výdajů za bydlení na příjmu, s vyšším vzděláním. Méně spokojeni z hlediska jistoty, že zvládnou platit výdaje na bydlení, jsou zejména lidé, kteří bydlí v domě nebo bytě pronajatém na volném trhu, a ti, kteří vydají za bydlení více než polovinu příjmu domácnosti. Viz Grafy č. 57 a 58.

Graf č. 57

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Graf č. 58

Zdroj: Názory veřejnosti na otázky bydlení. Průzkum ppm factum research pro MPSV, n=1000 respondentů, 6/2024

Příloha: Dotazník

I. Kvóty

INTRO: Dobrý den, obracíme se na vás z výzkumné agentury ppm factum. Máme na Vás několik otázek, které se týkají problematiky bydlení v České republice a jeho podpory. Dotazováním bychom Vás neměli zdržet déle než 20 minut. Neexistují nesprávné odpovědi, budeme velice rádi, pokud vyjádříte k danému tématu svůj upřímný názor. Můžeme prosím pokračovat?

K1. Pohlaví

SINGLE

1. muž
2. žena

K2. Věk

OPEN

Prosíme uveďte...

K3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání je...

SINGLE

1. základní, včetně neukončeného
2. středoškolské bez maturity (vyučen/a)
3. středoškolské s maturitou nebo vyšší odborné (VOŠ)
4. vysokoškolské

K4. V jakém kraji skutečně žijete (nemusí být shodné s trvalým bydlištěm)?

SINGLE

1. Hlavní město Praha
2. Středočeský
3. Jihočeský
4. Plzeňský
5. Karlovarský
6. Ústecký
7. Liberecký
8. Královéhradecký
9. Pardubický
10. Vysočina
11. Jihomoravský
12. Olomoucký
13. Zlínský
14. Moravskoslezský

K5. Jaká je velikost místa Vašeho bydliště, ve kterém skutečně žijete (nemusí být shodné s trvalým bydlištěm)?

SINGLE

1. Do 999 obyv.
2. 1000-1999
3. 2000-4999
4. 5000-19 999
5. 20 000-99 999
6. 100 000 a více

II. Názory na regulace, zákon, cílové skupiny a bytovou nouzi

Q1. Do jaké míry jste spokojen/a se současnou situací v oblasti bydlení v České republice?

SINGLE

1. Velmi spokojen/a
2. Spíše spokojen/a
3. Ani spokojen/a, ani nespokojen/a
4. Spíše nespokojen/a
5. Velmi nespokojen/a

Q2. Měl by podle Vás vzniknout zákon, který by se zaměřoval na oblast sociálního bydlení?

SINGLE

1. Rozhodně ano
2. Spíše ano
3. Spíše ne
4. Rozhodně ne

Q3. Zaregistroval/a jste aktuálně projednávaný „Zákon o podpoře v bydlení“, který si dává za cíl řešit problematiku bytové nouze?

SINGLE

1. Ano, zaregistroval/a
2. Ne, nezaregistroval/a

FILTR: Q4 JEN POKUD Q3=1

Q4. Podporujete schválení daného zákona?

SINGLE

1. Zcela podporuji
2. Spíše podporuji
3. Spíše nepodporuji
4. Zcela nepodporuji
5. Nevím, nedovedu posoudit

Q5. Která vláda by podle Vás měla schválit zákon, který řeší problematiku bytové nouze?

SINGLE

1. Tato vláda
2. Příští vláda
3. Neměl by být schválen vůbec
4. Nevím, nedovedu posoudit

Q6. Měl by takový zákon vzniknout, i kdyby to znamenalo zvýšené výdaje státu na podporu bydlení?

SINGLE

1. Rozhodně ano
2. Spíše ano
3. Spíše ne
4. Rozhodně ne
5. Nevím, nedovedu posoudit

Q7. Jak důležité je dle Vašeho názoru (vy)řešení následujících oblastí?

BATERIE

1. Rozhodně důležité
2. Spíše důležité
3. Spíše nedůležité
4. Rozhodně nedůležité

ROTACE POLOŽEK

- a) Aby bylo skoncováno s tzv. obchodem s chudobou (tzn. často předražené nájemní bydlení v nevyhovujících bytech anebo na ubytovnách placené ze sociálních dávek)
- b) Aby nájemníci, kterým se už poněkolkáté prodlužuje krátkodobá nájemní smlouva (např. na 1 rok), mohli automaticky dostat delší nájemní smlouvu (např. na 5 let).
- c) Aby děti nemusely vyrůstat mimo své rodiny
- d) Aby bylo zajištěno, že obce budou mít peníze na podporu obecního bydlení
- e) Aby se nevytvářela ghetta (tzn. sociálně vyloučené lokality)
- f) Aby každá domácnost měla možnost bydlet v adekvátním bytě (tzn. s funkční elektřinou, toaletou, okny, přiměřenou rozlohou apod.)
- g) Aby lidé bez domova dostali při zabydlování do bytů podporu sociálních pracovníků
- h) Aby vznikly cenové mapy, které popíší místně obvyklé nájemné
- i) Aby Romové měli šanci si pronajmout byt a nestávali se oběťmi obchodníků s chudobou
- j) Motivovat majitele nájemních bytů, aby je nenechali prázdné a nabídli k pronájmu
- k) Aby v každém větším městě existovalo místo, kam se člověk může obrátit, když potřebuje pomoc s bydlením
- l) Aby bylo možné rychlé vystěhování neplatičů nájmů.
- m) Aby soukromí majitelé mohli mít nějaké záruky státu, když byt pronajmou sociálně slabým
- n) Posílení družstevního bydlení
- o) Posílení dostupnosti bydlení
- p) Posílení sociálního bydlení

Q8. Komu by sociální byty měly být určeny především?

BATERIE

- 1. Rozhodně ano
- 2. Spíše ano
- 3. Spíše ne
- 4. Rozhodně ne
- 5. Nevím

ROTACE POLOŽEK (kromě poslední „v“)

- a) Osobám přežívajícím venku (bezdomovcům)
- b) Romům
- c) Seniorům
- d) Lidem s duševním onemocněním
- e) Nezaměstnaným
- f) Obětem požárů či jiných živelných pohrom, které přišly o střechu nad hlavou
- g) Lidem v exekuci, kteří dluh pravidelně splácí
- h) Zdravotně postiženým
- i) Samoživitelkám a samoživitelům s dětmi
- j) Obětem domácího násilí
- k) Uživatelům návykových látek
- l) Osobám po výkonu trestu
- m) Osobám opouštějícím náhradní rodinnou péči (např. z dětských domovů)
- n) Lidem s dluhy, kteří je řeší skrz splátky v insolventci
- o) Lidem, kteří mají nízké příjmy (méně než 60 % průměrné mzdy, tedy méně než 26 tisíc Kč)
- p) Válečným veteránům
- q) Obětem trestných činů
- r) Početným (vícečetným) rodinám s třemi a více dětmi
- s) Lidem, kteří opouštějí zdravotnická zařízení a nemají se kam vrátit
- t) Válečným uprchlíkům z Ukrajiny
- u) Mně a mojí domácnosti
- v) Někomu jinému, napište prosím:

Q9. Vyjádřete prosím svůj postoj k následujícím otázkám.

BATERIE

1. Rozhodně ano
2. Spíše ano
3. Spíše ne
4. Rozhodně ne
5. Nevím, nedovedu posoudit

ROTACE POLOŽEK

- a) Mají developeři část nových bytů povinně poskytnout obci k pronajímání za dostupné ceny?
- b) Souhlasíte s tím, aby za byty, ve kterých nikdo dlouhodobě nežije a neslouží k pronájmu (přestože je v daném místě vysoká poptávka po bydlení), platili jejich vlastníci vyšší daň z příjmu?
- c) Je bydlení základním lidským právem?
- d) Souhlasíte s tím, aby se zavedla progresivní, tj. rostoucí daň z nemovitosti? Tedy aby částka za každou další vlastněnou nemovitost určenou k trvalému bydlení (nejedná se o chaty apod.) byla pokaždé vyšší než za tu předchozí?

FILTR: Q10 JEN POKUD Q9d=1 NEBO 2

Q10. Od kolikáté vlastněné nemovitosti by se daň měla začít zvyšovat?

SINGLE / OPEN

1. Od druhé vlastněné nemovitosti
2. Od třetí vlastněné nemovitosti
3. Od čtvrté vlastněné nemovitosti
4. Od jiné v pořadí, vypište prosím číslem: ...

Q11. Domníváte se, že se dostupnost bydlení v posledních 3 letech v České republice:

SINGLE

1. rozhodně zhoršila
2. spíše zhoršila
3. nezměnila, je stále stejně nedobrá
4. nezměnila, nebyla problematická ani předtím
5. spíše zlepšila
6. rozhodně zlepšila

Q12. Kam byste se obrátil/a pro radu a pomoc, kdybyste měl/a obavy o své bydlení (např. v případě hrozící výpovědi z nájmu nebo neprodloužení smlouvy) nebo vás tížily nadměrné náklady na bydlení (např. kvůli cenám energií nebo výši nájmu)? Obrátil/a byste se na:

BATERIE

1. Určitě ano
2. Spíše ano
3. Spíše ne
4. Určitě ne

ROTACE POLOŽEK (Při rotování je položka „d) Kontaktní místo v obci, které nabízí poradenství v oblasti bydlení“ vždy zobrazena před položkou „e) Bytový nebo majetkový odbor obce“)

- a) Úřad práce
- b) Sociální odbor obce
- c) Neziskovou organizaci (např. občanská poradna, Charita, Člověk v tísni aj.)
- d) Kontaktní místo v obci, které nabízí poradenství v oblasti bydlení
- e) Bytový nebo majetkový odbor obce
- f) Poradny pro nájemce, sdružení nájemníků
- g) Starostu/starostku obce
- h) Rodinné příslušníky, sousedy, známé
- i) Svého zaměstnavatele
- j) Spolek, organizaci, církev, které jste členem
- k) Dodavatele energie (plynu, elektřiny)
- l) Energetické konzultační a informační středisko

Q13. Bytovou nouzi vymezujeme jako stav vyloučení ze standardního bydlení. V bytové nouzi nejsou jenom lidé bez střechy nad hlavou, ale také domácnosti přebývající v azylových domech, v ubytovnách, v nevyhovujících (v technicky velice špatném stavu) či přelidněných bytech. Kolik osob se dle Vašeho názoru v ČR nachází v bytové nouzi?

SINGLE

1. Méně než 10 tisíc
2. 10 – 49 tisíc
3. 50 – 99 tisíc
4. 100 – 199 tisíc
5. 200 – 299 tisíc
6. 300 tisíc až půl milionu
7. Víc než půl milionu

Q14. Jak přijatelné nebo nepřijatelné je podle Vás...

BATERIE

1. Rozhodně přijatelné
2. Spíše přijatelné
3. Spíše nepřijatelné
4. Rozhodně nepřijatelné

ROTACE POLOŽEK

- a) aby děti vyrůstaly na ubytovnách, azylových domech, silně přelidněných bytech (tzn. podlahová plocha cca do 8 m² na jednu osobu) nebo v jiných formách nevyhovujícího bydlení (např. nefunkční elektřina, toaleta, okna apod.)?
- b) stěhování seniorů, kteří nemají na nájem, na ubytovny?
- c) když zůstávají oběti domácího násilí v bytě s násilníkem, protože nemají (nebo si nemohou dovolit) jiné bydlení?
- d) když osamělým seniorům zbývá kvůli vysokým výdajům na energie minimum na život, protože nevědí, jak si zařídit dávky na bydlení, nebo se stydí jít na Úřad práce?

Q15. Řekl/a byste, že systém sociálních dávek by měl:

SINGLE

1. spíše pozitivně motivovat k nalezení si práce a zlepšení osobní situace
2. spíše trestat za nechození do práce

III. Osobní zkušenosti s bydlením, příjmem a prací

Máme zájem na tom, aby tento průzkum přinesly co nejrelevantnější údaje. Proto se Vás musíme zeptat i na některé otázky týkající se Vaší osobní situace a zkušeností s bydlením a s prací a také na záležitosti související s Vaším majetkem a s příjmy. Víme, že jde o citlivé záležitosti, ale pokud odpovíte, napomůže to kvalitě a užitečnosti průzkumu. Informace jsou zcela důvěrné a anonymní.

Q16. Kde nyní bydlíte?

SINGLE / OPEN

1. Ve vlastním domě v osobním vlastnictví Vás nebo jiného člena Vaší domácnosti
2. Ve vlastním bytě v osobním vlastnictví Vás nebo jiného člena Vaší domácnosti
3. V družstevním bytě, který patří Vám nebo jinému členovi Vaší domácnosti
4. V obecním bytě/domě
5. Ve služebním bytě/domě
6. V bytě/domě, který Vám pronajímají příbuzní či známí (byt máte celý pro sebe)
7. V bytě/domě pronajatém na volném trhu (byt máte celý pro sebe)
8. V bytě/domě pronajatém na volném trhu ve spolubydlení (v bytě s Vámi žijí spolubydlíci)
9. Jinak, uveďte jak:

Q17. Vlastní vaše domácnost nějakou další nemovitost kromě té, ve které většinu týdne žijete? Pokud ano, jakou?

MULTIPLE (kromě „4“)

1. Ano, chatu nebo chalupu jen pro rekreaci
2. Ano, jeden další byt nebo rodinný dům
3. Ano, dva a více dalších bytů nebo rodinných domů
4. Ne, nevlastní žádnou další nemovitost

FILTR: Q18 JEN POKUD Q17=2 nebo 3

Q18. Žije v této další nemovitosti / těchto dalších nemovitostech někdo? Vyberte prosím všechny možnosti, které se Vás týkají.

MULTIPLE

1. Ano, žije tam jiný příbuzný
2. Ano, komerčně ji pronajímám(e)
3. Ne, nemovitost je prázdná a nechci ji pronajímat
4. Ne, nemovitost je prázdná, rád/a bych ji pronajal/a, ale není opravená nebo o ni není zájem

Q19. Kolik přibližně platí Vaše domácnost za bydlení měsíčně a za co konkrétně?

BATERIE / OPEN

Ke každé variantě dát ještě možnost „Netýká se“

1. Nájem nebo podnájem. Uvedte prosím částku pouze za měsíční nájem, tzn. bez jiných nákladů za bydlení, jako jsou energie či služby: Kč
2. Splátka hypotéky za nemovitost, ve které žijete. Uvedte prosím částku pouze za tuto měsíční splátku (tzn. bez jiných nákladů na bydlení): Kč
3. Energie, případně topení, studená/teplá voda, odvoz odpadu nebo jiné poplatky/služby za bydlení: Kč
4. Jiné výdaje na bydlení, vypište prosím jaké: A kolik Kč měsíčně? Kč

Q20. Jaké je Vaše osobní zhodnocení situace Vaší domácnosti, pokud jde o...

BATERIE

1. Jsem spokojen(a)
2. Nejsem zcela spokojen(a), ale je to únosné
3. Je to pro mě problém
4. Je to neúnosné, je to pro mě velký problém

ROTACE POLOŽEK

- a) lokalitu, kde žijete
- b) náklady na nájem, podnájem nebo hypotéku
- c) náklady na vodu
- d) náklady na energie včetně vytápění (elektřina/plyn/uhlí apod.)
- e) velikost bydlení (vzhledem k počtu členů Vaší domácnosti)
- f) jistotu stávajícího bydlení (tzn. možnost bydlet tam, kde aktuálně bydlíte tak dlouho jak Vám bude třeba)
- g) jistotu, že zvládnete hradit výdaje za bydlení

Q21. Pobírá Vaše domácnost nějaké dávky na bydlení? Příspěvek nebo doplatek na bydlení?

SINGLE

1. Ne, myslím, že nemám/nemáme nárok
2. Ne, nevím, jestli mám/máme nárok.
3. Ano, ale pomáhá mi/nám to jenom trochu.
4. Ano, jen díky dárkám na bydlení zvládnou/zvládneme zaplatit výdaje.
5. Nevím / nechci odpovídat.

Q22. Jaký je věk jednotlivých osob žijících ve Vaší domácnosti?

MULTIPLE

POKYN: Nejprve uveďte věk respondenta, pak jeho partnera/partnerky, dále věk dětí, a nakonec pak věk ostatních členů domácnosti)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Věk									

Q23. Považujete životní úroveň Vaší domácnosti za...

SINGLE

1. velmi dobrou
2. spíše dobrou
3. ani dobrou, ani špatnou
4. spíše špatnou
5. velmi špatnou
6. odmítám odpovědět/nevím

Q24. Která z charakteristik nejlépe odráží Vaši současnou situaci?

SINGLE

1. jsem zaměstnán/a
2. soukromě podnikám
3. jsem student/ka
4. jsem nezaměstnaný/á
5. jsem v domácnosti/na rodičovské dovolené
6. jsem v důchodu (včetně invalidního důchodu)
7. jiné (vypište): _____

FILTR: Q24a JEN POKUD Q24=1

Q24a. Řekl/a byste o sobě, že jste:

SINGLE

1. dělník
2. provozní pracovník
3. úředník, administrativní pracovník
4. odborník, specialista
5. ředitel, manažer

FILTR: Q24b JEN POKUD Q24=2

Q24b. Jste:

SINGLE

1. soukromě podnikající bez zaměstnanců, osoba samostatně výdělečně činná
2. soukromý podnikatel se zaměstnanci

Q25. Nejprve nás zajímá, jestli někdo ve Vaší domácnosti pobíral v posledních třech měsících nějaké dávky. Pokud ano, uveďte prosím, které to jsou.

MULTIPLE (kromě možnosti „10“) / OPEN

1. starobní důchod
2. invalidní důchod
3. vdovský/vdovecký důchod
4. peněžitá pomoc v mateřství nebo rodičovský příspěvek
5. podpora v nezaměstnanosti nebo podpora v rekvalifikaci
6. doplatek na bydlení
7. příspěvek na bydlení
8. příspěvek na péči o osobu blízkou
9. jiná dávka, vypište prosím:
10. žádné dávky

Q26. Jaký je celkový čistý měsíční příjem celé Vaší domácnosti? (tzn. všech jejích členů včetně Vás a všech zdrojů financí, i dávek)?

SINGLE

1. Do 13 999 Kč
2. 14 000 – 19 999 Kč
3. 20 000 – 29 999 Kč
4. 30 000 – 49 999 Kč
5. 50 000 – 69 999 Kč
6. 70 000 – 99 999 Kč
7. 100 000 – 149 999 Kč
8. 150 000 Kč a více
9. Nevím
10. Odmítám odpovědět

IV. Politické preference

Nakonec bychom se rádi zeptali na některé otázky související s politikou a politickým stranami.

Q27. Označte prosím politické strany ze současné poslanecké sněmovny podle toho, jak se podle Vás věnují problematice bydlení. Nejlepší známku, jedničku, dejte stranám, které se jí věnují nejvíce, a nejhorší pětku těm, které nejméně. Použijte pokud možno všechny stupně.

BATERIE: 1 až 5

ROTACE POLOŽEK

1. ODS
2. TOP 09
3. KDU-ČSL
4. STAN (Starostové a nezávislí)
5. Piráti
6. ANO
7. SPD

Q28. V politice se často používají pojmy „pravice“ a „levice“. Kam byste se sám/sama zařadil/a, kam se domníváte, že svými názory patříte?

SINGLE

1. Jasná levice
2. Spíše nalevo
3. Střed
4. Spíše napravo
5. Jasná pravice
6. Nevím, neumím posoudit
7. Nechci odpovědět

Q29. Účastnil/a jste se posledních voleb do Poslanecké sněmovny 8. a 9. října 2021?

SINGLE

1. Ano
2. Ne
3. Neměl/a jsem volební právo
4. Nechci odpovědět

FILTR: Q30 JEN POKUD Q29=1

Q30. Můžete nám říci, kterou stranu/hnutí/koalici jste volil/a v posledních volbách do poslanecké sněmovny v roce 2021?

SINGLE / OPEN

ROTACE MOŽNOSTÍ (kromě posledních dvou „10“ a „11“)

1. ANO
2. ČSSD
3. KSČM
4. Koalice SPOLU (KDU-ČSL, ODS, TOP 09)
5. Koalice Piráti+STAN
6. SPD
7. Strana zelených
8. Trikolóra, Svobodní, Soukromníci
9. Přísaha
10. Jiná strana/hnutí/koalice, uveďte prosím:
11. Nechci odpovědět / nevím / nevzpomínám si.

Q31. Pokud by se nyní konaly volby do poslanecké sněmovny, kterou stranu/hnutí byste volil/a?

(CATI: Respondent odpovídá spontánně, tazatel zaškrtně předdefinované strany)

SINGLE / OPEN

ROTACE MOŽNOSTÍ (kromě posledních položek „14“ „15“ „16“)

1. ANO
2. SOCDEM
3. KSČM
4. KDU-ČSL
5. ODS
6. TOP 09
7. Piráti
8. Starostové a nezávislí (STAN)
9. SPD
10. Strana zelených
11. Trikolóra, Svobodní, Soukromníci
12. Přísaha
13. PRO
14. Jiná strana/hnutí, uveďte prosím:
15. Nevolil/a bych žádnou stranu
16. Nechci odpovědět / nevím / nevzpomínám si.